

**TALOUS-
ARVIO
2019**

**TALOUS-
SUUNNITELMA
2019 – 2021**

Sisällysluettelo

Yleistietoa talousarvion laadintatilanteesta.....	1
Vuoden 2019 talousarvio pähkinäkuoressa.....	2
Tuloslaskelma.....	6
Rahoituslaskelma.....	7
Investointiohjelma.....	8
Talousarvion sitovuus.....	9
Padasjoen kuntastrategia.....	10
Käyttötalous toimialoittain.....	14
Yleishallinto.....	14
Keskushallinto.....	15
Henkilöstöhallinto.....	16
Elinkeinotoimi.....	17
Yleishallinto yhteensä.....	19
Perusturva.....	20
Perusturvan eläkemenoperusteiset maksut ja työllisyys.....	21
Perustason sote-palvelut ja erikoissairaanhoido.....	22
Perusturvan toimiala yhteensä.....	22
Sivistystoimi.....	23
Sivistystoimen hallinto.....	24
Hyte-palvelut.....	25
Koulutoimi.....	26
Kirjastotoimi.....	27
Vapaa-aikatoimi.....	28
Varhaiskasvatuspalvelut.....	29
Sivistystoimi yhteensä.....	31
Tekninen toimi.....	32
Tekninen hallinto ja kaavoitus.....	33
Kiinteistötoimi.....	34
Maa- ja metsätilat.....	35
Laajakaista taseyksikkö.....	36
Liikenneväylät ja yleiset alueet.....	37
Viemärilaitos taseyksikkö.....	38
Kaukolämpö taseyksikkö.....	39
Pelastustoimi.....	40
Kunnan vesihuolto.....	41
Tekninen toimi yhteensä.....	42

Rakennus- ja ympäristölautakunta.....	43
Rakennusvalvonta	44
Ympäristöterveydenhuolto	45
Ympäristötoimi	45
Yksityistiet.....	47
Rakennus- ja ympäristölautakunta yhteensä.....	48
Talousarvioyhteenveto	49
Rahastot	53
Vastuuhenkilöt tulosalueittain.....	54
Euromääräiset ratkaisuvalltarajat.....	55

Yleistietoa talousarvion laadintatilanteesta

Valtiovarainministeriön 14.9.2018 julkaiseman taloudellisen katsauksen mukaan kuluvasta vuodesta on tulossa nykyisen suhdannevaiheen paras vuosi. Suomen talouden kasvu hidastuu kuitenkin selvästi noin 1½ prosentin vuosikasvuihin tulevina vuosina. Keskipitkällä aikavälillä vuosina 2021–2022 talouskasvun arvioidaan palaavan potentiaalisen tuotannon kasvuvauhtiin eli noin prosenttiin.

Hyvä talous- ja työllisyyskehitys sekä hallitusohjelman mukaiset sopeutustoimet tasapainottavat julkista taloutta lähivuosina. Julkisen talouden rahoitusasema kääntyy ylijäämäiseksi vuosikymmenen taitteessa ja velka suhteessa bruttokansantuotteeseen laskee.

Vuonna 2018 Suomen BKT:n ennustetaan kasvavan 3,0 %. Yritysten odotukset ovat myönteiset, rakennusinvestointien suurkohteiden rakentaminen jatkuu yhä ja palvelualojen myyntiodotukset ovat kohentuneet. Työllisyysasteen trendi ylitti kesäkuussa vuoden 2008 suhdannehuipun lukemat ja on nyt 71,8 %. Vahvana jatkuva talouskasvu nostaa v. 2018 työllisten määrän 2,6 % edellisvuotta korkeammaksi. Työllisyyden kasvu jatkuu nopeana koko ennustejakson ajan ja työllisyysaste nousee 73 prosenttiin v. 2020.

Vuonna 2019 talouskasvu hidastuu 1,7 prosenttiin. Kovin investointivaihe on ohitettu. Merkittävin yksittäinen talouskasvua hidastava tekijä on rakennusinvestointien supistuminen. Yksityisten investointien kasvu jatkuu mittavien investointihankkeiden tukemana. Yksityisen kulutuksen kasvua tukee ansiotason nousun lisäksi työllisyyden koheneminen. Metsäteollisuuden investoinnit näkyvät jo viennissä. Metsäteollisuuden suhteellisesti alhainen tuontipanosten osuus kohentaa nettoviennin kasvuvaikutusta. Tuontia kasvattaa tuotantopanosten kysynnän lisäksi myös kotimainen investointi- ja kulutuskysyntä.

Vuonna 2020 BKT kasvaa 1,6 %. Yksityisen kulutuksen kasvu hidastuu edelleen, vaikka palkkasumman kasvu jatkuu, kun ansiotason nousu kiihtyy. Inflaation nopeutuessa edelleen reaalityulojen kasvu kuitenkin hidastuu. Vuonna 2020 vienti kasvaa vientikysynnän mukaan, mutta kasvu jää maailmankaupan kasvua hitaammaksi.

Ansiotason nousu kiihtyy 2,6 prosenttiin v. 2019 sopimuskorotusten ajoitustekijöiden seurauksena. Vuonna 2020 ansiotason nousua 3,0 prosenttiin kiihdyttävät edelleen hyvä talouskasvu ja julkisen sektorin lomarahojen palautuminen.

Vuoden 2019 talousarvio pähkinänkuoressa

Toimintatuotot

Toimintatuottoja on arvioitu kertyväksi noin 3,3 milj. euroa. Toimintatuotot koostuvat suurelta osin vuokrista (1.546.600 euroa), kaukolämmön myynnistä (700.000 euroa), puunmyynnistä (400.000 euroa), jätevesimaksuista (201.600 euroa) ja hoitopäivämaksuista (79.000 euroa).

Toimintamenot

Toimintamenot, joita vuoden 2019 talousarviossa on noin 22,9 milj. euroa, jakautuvat toimialoittain seuraavasti:

Kunnanhallitus	1.086.846	4,8 %
Perusturva	13.835.534	60,5 %
Sivistyslautakunta	4.380.408	19,1 %
Tekninen lautakunta	3.249.323	14,2 %
<u>Rakennus- ja ymp. ltk</u>	<u>326.200</u>	<u>1,4 %</u>
	22.878.311	100,0 %

Kunnanhallituksen toimialan kuluihin kuuluvat varsinaisen hallinnon, tarkastustoimen ja vaalien lisäksi mm. elinkeinotoimi, matkailu, maaseutuhallinto, joukkoliikenne, toiminta-avustukset yhteisöille ja erilaiset maksuosuudet esim. verohallinnolle, Päijät-Hämeen liitolle, Kuntaliitolle ja Päijänne-Leader ry:lle.

Perusturvan menoihin sisältyvät – terveydensuojelua lukuun ottamatta - kaikki Päijät-Hämeen Hyvinvointikuntayhtymältä ostettavat palvelut, kunnan maksuosuudet työmarkkinatukiin, palkkatukityöllistäminen ja perusturvan eläkemenoperusteiset maksut.

Sivistyslautakunnan menot käsittävät sivistystoimen hallinnon, koulutoimen, kirjaston, vapaa-aikatoimen ja varhaiskasvatuksen.

Teknisen lautakunnan kulut sisältävät teknisen hallinnon ja kaavoituksen, kiinteistötoimen, maa- ja metsätilat, liikenneväylät ja yleiset alueet, pelastustoimen, viemärlaitoksen, kaukolämmön ja valokuidun.

Rakennus- ja ympäristölautakunnan menot sisältävät rakennusvalvonnan, ympäristötoimen, terveydensuojelun ja yksityistiet.

Toimintakate

Toimintakate on noin -19,6 milj. euroa.

Verotuloennusteet vuodelle 2019

Seuraavassa taulukossa esitettävät Padasjoen kunnan verotuloarviot perustuvat kunnanvaltuuston vahvistamiin tulo- ja kiinteistöveroprosentteihin:

- tulovero	21,00 %
- yleinen kiinteistövero	0,93 %
- vakituiset asunnot	0,60 %
- muut asuinrakennukset	1,20 %
- tuloverolain 22 §:ssä tarkoitetun yleishyödyllisen yhteisön omistaman rakennuksen ja sen maapohjan kiinteistöveroprosentti, jos rakennus on pääasiallisesti yleisessä tai yleishyödyllisessä käytössä	0,00 %

Verotulojen kehitys vuodesta 2015

	TP 2015	TP 2016	TP 2017	TA 2018	TA 2019 arvio
Kunnallisvero	8.296.000	8.425.000	7.978.000	8.500.000	8.500.000
Yhteisövero	1.184.000	1.140.000	1.271.000	1.220.000	1.300.000
Kiinteistövero	1.393.000	1.394.000	1.465.000	1.470.000	1.500.000
YHTEENSÄ	10.873.000	10.959.000	10.715.000	11.190.000	11.300.000

Valtionosuusennusteet vuodelle 2019

Valtionosuusjärjestelmän tavoitteena on kuntien vastuulla olevien julkisten palvelujen saatavuuden varmistaminen tasaisesti koko maassa siten, että kansalaiset voivat saada tietyn tasoiset peruspalvelut asuinpaikastaan riippumatta. Tämä toteutetaan tasaamalla palvelujen järjestämisen kustannuseroja sekä kuntien välisiä tulopohjaeroja.

Rakenteellisesti Suomen valtionosuusjärjestelmä koostuu kahdesta osasta:

1. kustannus- ja tarve-erojen tasauksesta ja
2. tulopohjan tasauksesta.

Kustannuserojen tasauksen laskentaperusteena ovat asukasmäärän ja ikärakenteen lisäksi erilaiset olosuhdetekijät. Toisena valtionosuusjärjestelmän kiinteänä osana kuntien tulopohjaa tasataan kunnan verotulojen perusteella.

Suomen järjestelmässä merkittävämpi rooli on kustannuserojen tasauksella, jonka kautta valtion raha ohjataan järjestelmään. Verotuloihin perustuva valtionosuuden tasaus puolestaan on kuntien välinen. Järjestelmää täydentää tilapäisissä taloudellisissa vaikeuksissa oleville kunnille myönnettävä harkinnanvarainen valtionosuuden korotus.

Kunnan valtionosuusrahoitus muodostuu myös hallinnollisesti kahdesta osasta:

1. valtiovarainministeriön hallinnoimasta kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta ja
2. opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain mukaisesta opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuudesta, jota hallinnoi opetus- ja kulttuuriministeriö.

Valtionosuusrahoitus maksetaan kunnille ja muille rahoituksen saajille yhtenä eränä jokaisen kuukauden 11. päivään mennessä. Valtionosuusrahoitus on yleiskatteellinen tuloerä, jota ei ole korvamerkitty tiettyjen palvelujen järjestämiseen, vaan rahoituksen saaja päättää itse valtionosuusrahoituksensa tarkoituksenmukaisimmasta käytöstä.

Valtiovarainministeriö päättää kuntien vuoden 2019 peruspalvelujen valtionosuudesta kuluvan vuoden loppuun mennessä. Päätös sisältää myös laskennallisiin verotuloihin perustuvan valtionosuuksien tasauksen. Ennakkoarvio tasauksen määrästä vuonna 2019 on noin 2,2 milj. euroa.

Seuraavassa taulukossa esitettävä arvio talousarviovuoden 2019 valtionosuuksista perustuu Kuntaliiton ennakkotietoihin.

Valtionosuuksien kehitys vuodesta 2015

	TP 2015	TP 2016	TP 2017	TA 2018 arvio	TA 2019 arvio
YHTEENSÄ	9.689.000	9.950.000	9.557.000	9.418.000	9.470.000

Vuosikate, tilikauden tulos ja ylijäämä

Talousarviovuoden 2019 vuosikatearvio on noin 1,3 milj. euroa, joka alittaa suunnitelmanmukaiset poistot noin 180.000 eurolla. Poistoero huomioiden saavutetaan kuitenkin nollatulos (yliäämä 146 euroa).

Käyttöomaisuusinvestoinnit

Käyttöomaisuusinvestointien bruttosumma on 2 milj. euroa (alv 0 %).

Investointiohjelma sisältää seuraavat, suuret hankkeet (määrärahat alv 0 %):

Visapuiston päärakennuksen korjaustyöt 500.000 €

Laajakaistaverkon rakentaminen 500.000 € (katetaan investointi- ja kehittämisrahaston varoista)

Satamaa järjestellään 100.000 eurolla talousarviovuonna ja samalla summalla vuonna 2020

Investointiohjelmassa on lueteltu kaikki talousarviovuoden ja toimintasuunnitelmavuosien investoinnit alustavine kustannusarvioineen.

Lainakannan kehitys

Kunnalla tulee olemaan pitkäaikaisia lainoja vuoden 2018 päättyessä noin 8,6 milj. euroa. Rahoituslaskelmassa on huomioitu lisälainanottoa 1,8 milj. euroa ja kunta lyhentää aiemmin otettuja luottojaan 1,6 milj. eurolla. Pitkäaikaisten lainojen määrä tulee siten talousarviovuoden 2019 lopussa olemaan noin 8,8 milj. euroa.

Tuloslaskelma

	TP 2016	TP 2017	TA 2018	TA 2019	TS 2020	TS 2021
TOIMINTATULOT	2 860 646	3 092 657	3 259 357	3 322 593	3 322 593	3 322 593
Valmistus omaan käyttöön	0	0				
TOIMINTAMENOT	-22 294 962	-21 365 409	-22 570 746	-22 878 311	-22 878 311	-22 878 311
TOIMINTAKATE	-19 434 316	-18 272 751	-19 311 389	-19 555 718	-19 555 718	-19 555 718
VEROTULOT	10 959 121	10 714 630	11 190 000	11 300 000	11 300 000	11 300 000
Kunnallisvero	8 425 007	7 978 265	8 500 000	8 500 000	8 500 000	8 500 000
Yhteisövero	1 140 290	1 271 463	1 220 000	1 300 000	1 300 000	1 300 000
Kiinteistövero	1 393 824	1 464 901	1 470 000	1 500 000	1 500 000	1 500 000
VALTIONOSUUDET	9 948 615	9 557 338	9 418 000	9 469 700	9 469 700	9 469 700
Yleinen						
Sosiaalitoimi						
Sivistystoimi						
Muut						
KÄYTTÖKATE	1 473 420	1 999 216	1 296 611	1 213 982	1 213 982	1 213 982
RAHOITUSTULOT JA -MENOT	-429 021	79 165	90 000	87 000	87 000	87 000
Korkotulot	151 246	118 354	140 000	125 000	125 000	125 000
Muut rahoitustulot	14 416	61 444	50 000	62 000	62 000	62 000
Korkomenot	-97 042	-85 403	-100 000	-100 000	-100 000	-100 000
Muut rahoitusmenot	-497 641	-15 230				
VUOSIKATE	1 044 399	2 078 381	1 386 611	1 300 982	1 300 982	1 300 982
Poistot käyttöön. ja muista pitkäv.menoista	-1 555 196	-1 595 984	-1 508 962	-1 480 836	-1 480 836	-1 480 836
TILIKAUDEN TULOS	-510 797	482 396	-122 351	-179 854	-179 854	-179 854
Satunnaiset tuotot ja kulut						
Rahastojen lis./väh.	375 344	344 717				
Satunnaiset tuotot/kulut						
Poistoeron muutos	-199 207	-131 454	180 000	180 000	180 000	180 000
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	-334 660	695 660	57 649	146	146	146

Vuonna 2021 siirtynevät sosiaali- ja terveydenhuollon sekä palo- ja pelastustoimen menot maakuntahallinnon vastattaviksi.

Tuloista puolestaan vähenevät merkittävät osuudet kunnan tuloverosta, yhteisöverosta sekä valtionosuuksista.

Koska tulonmenetyksistä ei vielä ole päätöksiä olemassa, ei taloussuunnitelmassa ole mahdollista luotettavalla tavalla

vuoden 2021 todellista tilannetta arvioida.

Rahoituslaskelma

	TP 2016	TP 2017	TA 2018	TA 2019	TS 2020	TS 2021
Tulorahoitus						
Vuosikate	1 044 399	2 078 380	1 386 611	1 300 982	1 300 982	1 300 982
Satunnaiset erät	0	0	0	0	0	0
Tulorahoituksen korjausevät	-9 211	-64 149	0	-53 000	0	0
Investoinnit						
Käyttöomaisuusinvestoinnit	-1 631 158	-1 594 940	-1 923 000	-2 000 000	-2 000 000	-2 000 000
Rahoitusosuudet investointeihin	0	50 952	0	0	0	0
Käyttöomaisuuden myyntitulot	23 200	68 101	0	53 000	0	0
Käyttöomaisuuden myyntivoitot	0	0	0	0	0	0
Varsinainen toiminta ja investoinnit, netto	-572 770	538 344	-536 389	-699 018	-699 018	-699 018
Rahoitustoiminta						
Antolainauksen muutokset	-7 585	-33 390				
Antolainasaamisten lisäys	-10 000	-35 000				
Antolainasaamisten vähennykset	2 415	1 610	35 000	0	0	0
Lainakannan muutokset						
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	1 700 000	1 670 000	1 610 000	1 800 000	1 800 000	1 800 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-1 709 248	-1 725 070	-1 610 000	-1 600 000	-1 600 000	-1 600 000
Lyhytaikaisten lainojen muutos	300 000	-300 000	0	0	0	0
Oman pääoman muutokset	290 752	-355 070	0	200 000	200 000	200 000
Muut maksuvalmiuden muutokset						
Toimeksiantojen varojen muutokset	0	0	0	0	0	0
Pitkäaikaisten saamisten muutos	0	0	0	0	0	0
Lyhytaikaisten saamisten muutos	588 232	174 065	0	0	0	0
Korott. pitkä- ja lyhytaik. velkojen m.	-476 545	-242 994	0	0	0	0
Rahoitustoiminnan nettokassavirta	-457 390	394 854	0	0	0	0
Kassavarojen muutos	-177 916	80 955	-501 389	-499 018	-699 018	-699 018
Kassavarat 31.12.	5 874 720	5 955 675	5 454 286	4 955 268	4 955 268	4 955 268
Kassavarat 1.1.	6 052 636	5 874 720	5 955 675	5 454 286	5 454 286	5 454 286
	-177 917	80 955	-501 389	-499 018	-499 018	-499 018
Lainakanta arvio 2019 - 2021	8 914 000	8 914 000	8 588 624	8 864 662	8 864 662	8 864 662

Vuonna 2021 siirtynevät sosiaali- ja terveydenhuollon sekä palo- ja pelastustoimen menot maakuntahallinnon vastattaviksi. Tuloista puolestaan vähenevät merkittävät osuudet kunnan tuloverosta, yhteisöverosta sekä valtionosuuksista.

Koska tulonmenetyksistä ei vielä ole päätöksiä olemassa, ei taloussuunnitelmassa ole mahdollista luotettavalla tavalla vuoden 2021 todellista tilannetta arvioida.

Investointiohjelma

INVESTOINTIOHJELMA VUOSILLE 2019 - 2021						Tiliöinti
1000 €na		2019	2020	2021		Huom / pääas. käyttö
Suuret hankkeet		9120				
	Monitoimitalo		200			
	Visapuisto	500				päärakennuksen remontti
	Paloasema	0	350			paloaseman korjaus ja pesupaikka
	Laajakaistaverkoston rakentaminen	500				katetaan investointi- ja kehittämisrahastosta
	Satama	100	100			isoille laivoille uusi kylkilaituri ja pelastustoimen aluksille uusi sijaintipaikka
Suuret hankkeet yht.		1100	650			
Pienet talonrak.hankkeet		9130				
	Päiväkoti	50	50			katonkorjaus ja piha aita + portit
	Yhtenäiskoulu	100	100			remonttien loppuunsaattaminen Pappilanmäki (opo ja terveydenhoitaja) ja Kullasvuori (liikuntasalisiiپی)
	Kuntala alakerran	0	30			kuntotutkimuksen jälkeinen. keittiö, neuvotteluhuone
	Vanha lääkäritalo	15				Maalaus ulkoseinä
	Museokoulu	15				Maalaus ulkoseinä
	Terveysaseman muutostyöt	150				
	Erittelemättömät kohteet	150				sisältää paloaseman suunnittelun
Pienet hankkeet yht.		480	180			
Muut investoinnit		9140				
	Katuvalot	30				Ledvalojen vaihto
	Kadut ja jalkakäytävät	120				Hietarannantie
	Viemärlaitos	100				Hietarannantien viemärikorjaukset ja muut verkoston kunnostus
	Kaukolämpöverkoston laajentaminen	10				
	Yleisurheilukenttä /Ahjola	30	170			korkeushyppy, pituushyppy, moukari ym (mahdollisuus avustukseen n.40%), välttämätön 30
	PTS kiinteistöille	0				Tulevaisuustarkastelu, suunnittelu kaikille kunnan omille kiinteistöille (Kuntala, Monitoimitalo, koulut, palo-asema
	Aurinkopanelit	25				Jätevedenpuhdistamolle voidaan myös harkita leasing-menettelyä
	Remontti suunnittelu	0				Monitoimitalon korjaussuunnitelma
	Erittelemättömät yleiset alueet	25				
Muut investoinnit yht.		340	170			
Irtaimisto		9150				
	Vapaa-ajan hankinnat, irtaimisto	20				traktorimönkijä varusteineen (ketjut, peräkärä, aura)
	Arboretum	10				Päijänne-lvesreitien varrelle Metsäpuistoon opasteet, rakenteet ja tarvikkeet
	Teknisen toimen laitehankinnat	20				ruohonleikkurien uusinta
	ATK-hankinnat	15				
	Muut hankinnat	15				
Irtaimisto yhteensä		80				
Investoinnit yht.		2000	1000			
		1500				Laajakaista vähennetty

Investointien osalta valtuusto hyväksyy yli 200.000 euron hankkeet, jotka on lueteltu kohdassa "suuret hankkeet".

"Pienten talonrakennushankkeiden" sekä "muiden investointien" osalta valtuusto vahvistaa kokonaismäärärahan.

Talousarvion sitovuus

Käyttötalouden osalta kunnanhallitusta ja lautakuntia sitovat kunnanvaltuuston hyväksymät tulosalueiden nettomäärärahat. Kunnanhallitus ja lautakunnat puolestaan hyväksyvät kustannuspaikkojen nettomäärärahat, jotka sitovat tulosyksiköiden vastuuhenkilöitä.

Investointien osalta valtuusto hyväksyy yli 200 000 euron suuruiset hankkeet, jotka on lueteltu investointiohjelman kohdassa "suuret hankkeet". "Pienten talonrakennushankkeiden" sekä "muiden investointien" osalta valtuusto vahvistaa kokonaismäärärahan. Nämä kokonaismäärärahat sitovat teknistä lautakuntaa, joka jakaa rahat päättämiinsä kohteisiin. Irtaimiston osalta hankintapäätökset tehdään asianomaisten viranhaltijoiden toimesta, vahvistettujen määrärahojen ja ratkaisuvaltarajojen puitteissa noudattaen hankintalakia ja hankintasääntöjä. Kohtaan "muut hankinnat" osoitetun määrärahan käytöstä päättää kunnanjohtaja.

Padasjoen kuntastrategia

1. PAINOPISTEET

Tulevaisuuteen suunnataan korostaen painopisteitä, jotta saadaan resurssit perustehtävien hoitamiseen ja kehittämistyöhön. Ympäristön muutoksia seurataan jatkuvasti, jotta niihin pystytään reagoimaan.

MAISEMA: Kaunis, runsasvesistöinen maisema tarjoaa asumiseen ja vapaa-ajan viettämiseen erinomaiset puitteet.

METSÄ: Lähellä oleva, uusiutuva raaka-aineen ja energian lähde tuo työtä ja toimeentuloa.

MIELIHYVÄ: Tyytyväiset asukkaat kokevat asuin- ja toimintaympäristönsä omakseen.

2. VISIO

PADASJOKI ON AKTIIVINEN TOIMIJA TULEVAISUUDEN KUNTAYHTEISTYÖSSÄ JA -RAKENTEISSA, NIIN ETTÄ PADASJOEN ELINVOIMAISUUS SÄILYY.

1. Padasjoki on vireä ja monipuolinen, hyvät palvelut sekä viihtyisän ja turvallisen elinympäristön tarjoava, laajaa yhteistyötä tekevä kunta.
2. Padasjoella on hyvä maine vakituisten ja kesäasumisen kuntana, jossa on monipuolinen tontti- ja asuntovaranto, hyvät liikenneyhteydet lähikuntiin ja kaupunkeihin sekä kehittyvät tietoliikenneyhteydet, jotka mahdollistavat etätöiden tekemisen.
3. Padasjoki, hiilineutraalina kuntana, elää hyvin toimivista peruspalveluista, maa – ja metsätaloudesta, teollisuudesta, verkostoituneesta matkailusta ja ympäristöteknologiaa hyödyntävistä yrityksistä.
4. Padasjoella lukio-opetuksen saatavuus on turvattu. Kunnassa toimii kehittyvä yhtenäiskoulu.
5. Padasjoen matkailun vetonaulana toimii kansainvälisestikin tunnettu puhtasvetinen Päijänne ja sen kansallispuistoon tukeutuva virkistysalue, sekä korkeatasoinen että runsas mökki- ja majoitus tarjonta, jotka monenlaisine oheistoimintoineen antavat ansiomahdollisuuksia useille padasjokelaisille.
6. Padasjoki on kaikki ikäryhmät ja liikuntamuodot huomioiva terveysliikunnan edelläkävijä.
7. Padasjoella on aktiivisesti kehittyvää kulttuuritarjontaa. Kirjastoauton toiminta jatkuu toistaiseksi.

3. STRATEGISET LINJAUKSET, TAVOITTEET JA MITTARIT

TARCOITUKSEN MUKAINEN KUNTARAKENNE

Tavoitteet:

1. Aktiivinen seudullinen ja maakunnallinen yhteistyö
2. Kirkonkylä lähipalveluiden keskus
3. Kylät omatoimisen elämisen vaihtoehtona

Mittarit:

1. Laaja-alaiset yhteistyömuodot: määrä ja kustannustehokkuus
2. Lähipalveluiden määrän muutos, saatavuus (esim. joukkoliikenne)
3. Vakituisen asumisen rakennusluvut kylillä, loma-asuntojen käyttötarkoituksen muutokset

TASAPAINOINEN TALOUS

Tavoitteet:

1. Kilpailukykyisillä veroprosenteilla tuottavaa toimintaa
2. Talouden tasapainosta huolehtiminen myös lyhyellä aikavälillä
3. Uusinvestointien kattaminen osittain kiinteistöomaisuuden myynnillä
4. Sijoitusvarallisuuden pitkäjänteinen ja tuottava hoitaminen

Mittarit:

1. Vertailu Päijät-Hämeen ja koko maan saman kokoluokan maaseutumaisiin kuntiin
2. Kehitysvertailu, kertynyt ali- / ylijäämä
3. Palvelutuotannossa tarpeettomien kiinteistöjen jatkuva tarkastelu
4. Sijoitustuotot/ korkokulut, metsän nettotuotto, usean vuoden jaksot

VIIHTYISÄ, VIRIKKEELLINEN JA TURVALLINEN ASUINYMPÄRISTÖ

Tavoitteet:

1. Monipuolinen ja riittävä asunto- ja tonttitarjonta, sisältäen arvotontit. Tonttien myynnin tehostaminen.
2. Asumisviihtyisyyden takaava kaavoitus ja infrastruktuuri
3. Rakentajan ja rakennuttajan yhteistyötä parantavat toimet
4. Laadukkaiden vuokra-asuntojen tarjonta / saatavuus

Mittarit:

1. Myynnissä olevat asunnot ja tontit, määrä ja laatu
2. Yleisten alueiden kunto, kulkuväylien kunto, tietoliikenneyhteyksien toimivuus ja saatavuus
3. Lupaprosessin määrät, käsittelynopeus
4. Vuokrattavissa olevat asunnot

TYÖPAIKKOJEN LUOMINEN PAIKALLISIN EDELLYTYKSIIN

Tavoitteet:

1. Yrityksiä ja yrittäjyyttä tukevaa politiikkaa
2. Lähialueiden raaka-aineiden ja työvoiman hyödyntäminen
3. Monipuolista matkailuun ja vapaa-ajan asumiseen liittyvää palvelutarjontaa

Mittarit:

1. Padasjoen Kehitys Oy:n rahoitus, yrittäjiä tukevat organisaatiot, yhteistyösopimukset kunnan ja yritysten välillä
2. Työpaikkojen ja yritysten määrä, raaka-aineiden käyttöarviot
3. Majoituskapasiteetti, aktiviteettien määrä, vapaa-ajan toimintoihin liittyvät reitistöt, laatu

OMATOIMISUUTEEN KANNUSTAVA, ASUKASLÄHTÖINEN PALVELUTAPA JA POSITIIVINEN PALVELUASENNE

Tavoitteet:

1. Laadukkaiden peruspalveluiden saatavuus taataan vaihtoehtoisilla tavoilla, hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen, lapsi- ja perhepalveluiden muutosohjelma
2. Asiakaslähtöinen neuvova, joustava ja ystävällinen palveluasenne
3. Kaikenikäisiä kuntalaisia ja vapaa-ajanasukkaita koskeva monipuolisen terveysliikunnan merkityksen korostaminen ja sen edellytysten parantaminen

Mittarit:

1. Sosiaali- ja terveyspalvelut, päivähoitopalvelut, opetuspalvelut, lukiokoulutuksen saatavuuden turvaaminen, vapaa-aikapalvelut, yksityiset kauppa- ym. palvelut: määrä ja laatu
2. Asiakastytyväisyys- ym. seurantatutkimukset
3. Liikuntapaikkojen kävijämäärät, terveysmenot / kuntalainen

LUONTOA HYÖDYNTÄVÄ, MONIPUOLINEN MATKAILUTARJONTA

Tavoitteet:

1. Korkeatasoinen sekä runsas mökki- ja majoitustarjonta
2. Päijänteen ja sen kansallispuiston sekä Kullasvuori – Mainiemen alueen mahdollisuuksien kehittäminen ja toteuttaminen
3. Monipuolisen luontomatkailun aktiivinen käyttö
4. Ympärivuotiset tapahtumat osana näkyvyyttä ja matkailutarjontaa

Mittarit:

1. Koko kunnan alueen kattava
2. Matkailukohteiden määrä, kävijämäärä, Kullasvuori - Mainiemen alueen rakentuminen
3. Lukumäärä, käyttömäärät ja palaute
4. Lukumäärä, kävijämäärä ja palaute

MARKKINOINTI

Tavoitteet

1. Positiivista näkyvyyttä kunnasta, informatiivisin kotisivuin
2. Kullasvuori – Mainiemen alueen mahdollisuudet esillä valtakunnallisesti sekä kansainvälisesti
3. Kesäasukkaiden voimavarojen hyödyntäminen

Mittarit

1. Säännöllisesti päivitetyt
2. Majoituskapasiteetin kasvu
3. Tyytyväisyys

Liite Padasjoen elinkeinopolitiikan tavoitteet 2017 - 2020

Käyttötalous toimialoittain

Yleishallinto

Toiminta-ajatus

Padasjoen kunnan tarkoituksena on tarjota kestävän kehityksen periaatteita noudattaen kuntalaisille turvallinen ja viihtyisä asuinympäristö tuottamalla fyysisen ja psyykkisen hyvinvoinnin vaatimat peruspalvelut sekä turvaamalla kunnan säilyminen elinvoimaisena ja taloudeltaan tasapainoisena.

Kunnanhallituksen tehtävänä on ohjata kunnan toimintaa ja taloudenpitoa kunnan toiminta-ajatuksesta johdettujen päämäärien ja tavoitteiden saavuttamiseksi sekä valvoa yleisesti kunnan etua.

Päämäärä

Kunnan elinvoimaisuuden turvaaminen ohjaamalla toimintaa ja huolehtimalla asioiden valmistelusta kunnanvaltuuston hyväksymässä kuntastrategiassa asetettujen tavoitteiden saavuttamiseksi.

Toiminnan painopistealueet 2019 - 2021

Kuntastrategian toteuttaminen.

Elinkeinopoliittisen ohjelman toteuttaminen.

Toimintaympäristön muutos 2019 – 2021

Vuonna 2021 tultaneen toteuttamaan sekä maakuntahallinnon uudistus että sote-uudistus, jotka vaikuttavat suuresti sekä kuntien tehtäviin että talouteen.

Keskushallinto	TP 2017	TA 2018	VALT 2019
TOIMINTATUOTOT			
MYYNTITUOTOT	13 416	11 800	10 000
TUET JA AVUSTUKSET	0	6 000	10 000
MUUT TOIMINTATUOTOT	64 149	0	0
TOIMINTATUOTOT	77 565	17 800	20 000
TOIMINTAKULUT			
HENKILÖSTÖKULUT	-368 371	-373 996	-386 296
PALKAT JA PALKKIOT	-292 667	-300 826	-312 260
HENKILÖSIVUKULUT	-75 703	-73 170	-74 036
ELÄKEKULUT	-66 989	-64 766	-66 516
MUUT HENKILÖSIVUKULUT	-8 715	-8 404	-7 520
PALVELUJEN OSTOT	-245 689	-250 600	-236 200
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-15 780	-17 950	-17 010
AVUSTUKSET	-17 000	-20 000	-20 000
MUUT TOIMINTAKULUT	-74 055	-60 000	-62 400
TOIMINTAKULUT	-720 895	-722 546	-721 906
TOIMINTAKATE	-643 330	-704 746	-701 906
SUUNNITELMAN MUKAISET POISTOT	-11 330	-12 000	-9 000

Tulosalueen vastuuhenkilö hallintojohtaja Kristiina Laakso

	TP 2017	TA 2018	TA 2019
Henkilöstö	5,5	5,5	5,5
Kunnanvaltuuston kokoukset	6	6	6
Kunnanhallituksen kokoukset	18	22	22

PALVELUN KUVAUS

Kunnanvaltuusto, kunnanhallitus, tarkastuslautakunta, keskusvaalilautakunta, kunnan yleishallinto, toimisto- talous- ja atk-palvelut.

Hallinnon, tarkastustoimen ja vaaleista aiheutuvien kulujen lisäksi menoihin sisältyvät mm. seuraavat maksuosuudet: Verohallinnolle maksettavat osuudet verotuskustannuksista 65.000 euroa, Päijät-Hämeen liitto 31.600 euroa, Suomen Kuntaliitto 12.000 euroa. Lisäksi menoihin sisältyvät yhteisöavustukset, joihin on varattu 20.000 euroa.

TULOSALUEEN TAVOITTEET JA TOTEUTUS

Kuntastrategian toteuttaminen

Kunnanhallituksen ja valtuuston käsiteltäviksi saatetaan kuntastrategian toteuttamisen kannalta tärkeät asiat pikaisesti, huolellisesti valmisteltuina. Päätöksistä tiedotetaan ja ne toimeenpannaan viivytyksettä.

Kunnan talouden tasapainon säilyttäminen

Tuotetaan muuttuvissa tilanteissa mahdollisimman hyvät talousennusteet päätöksenteon pohjaksi. Raportoidaan kunnan talouden kehityksestä säännöllisesti. Periaatteina järkevä kassanhallinta, tehokas perintä, sijoitusstrategian noudattaminen, säästäväisyys.

Henkilöstöhallinto	TP 2017	TA 2018	VALT 2019
TOIMINTATUOTOT			
TUET JA AVUSTUKSET	18 683	16 500	16 500
TOIMINTATUOTOT	18 683	16 500	16 500
TOIMINTAKULUT			
HENKILÖSTÖKULUT	-21 932	-22 144	-25 535
PALKAT JA PALKKIOT	-18 908	-18 561	-21 434
HENKILÖSIVUKULUT	-3 024	-3 583	-4 101
ELÄKEKULUT	-2 510	-2 994	-3 507
MUUT HENKILÖSIVUKULUT	-514	-589	-594
PALVELUJEN OSTOT	-39 500	-35 250	-42 650
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-830	-1 000	-1 300
AVUSTUKSET	-400	-1 000	-1 000
MUUT TOIMINTAKULUT	0	-6 000	-6 000
TOIMINTAKULUT	-62 663	-65 394	-76 485
TOIMINTAKATE	-43 980	-48 894	-59 985

Tulosalueen vastuhenkilö hallintojohtaja Kristiina Laakso

	TP 2017	TA 2018	TA 2019
Yhteistoimintatyöryhmän kokoukset, lkm	2	2	2
Työsuojelutoimikunnan kokoukset, lkm	4	4	4
Sisäilmatyöryhmän kokoukset	tarvittaessa	tarvittaessa	tarvittaessa

PALVELUN KUVAUS

Työterveyshuolto, kesätyöntekijät ja nuorten kesätyö –kampanja, ay-järjestöjen luottamusmieskorvaukset, yhteistoimintatyöryhmä, työntekijäjärjestöjen pääluottamusmiesten koulutuksesta aiheutuvat ansionmenetyskorvaukset ja koulutuskustannukset, työsuojelupäällikön ja työsuojeluvaltuutettujen palkkiot, työsuojeluun liittyvä koulutus, työsuojelutoimikunnan ja sisäilmatyöryhmän palkkiot.

TULOSALUEEN TAVOITTEET JA TOTEUTUS

Henkilökunnan työkyvyn ylläpitäminen

Työterveyshuollon toimintaohjelman sekä työsuojelun toimintaohjelman noudattaminen. Uimahallin ja kuntosalin maksuton käyttömahdollisuus kunnan työntekijöille.

Elinkeinotoimi	TP 2017	TA 2018	VALT 2019
TOIMINTATUOTOT			
MYyntITUOTOT	4 333	0	1 500
TUET JA AVUSTUKSET	6 963	5 500	0
TOIMINTATUOTOT	11 296	5 500	1 500
TOIMINTAKULUT			
HENKILÖSTÖKULUT	-74 348	-42 277	-87 755
PALKAT JA PALKKIOT	-54 135	-27 475	-65 688
HENKILÖSIVUKULUT	-20 212	-14 802	-22 067
ELÄKEKULUT	-18 540	-13 914	-20 236
MUUT HENKILÖSIVUKULUT	-1 672	-888	-1 831
PALVELUJEN OSTOT	-148 025	-162 900	-167 800
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-11 668	-14 800	-18 800
AVUSTUKSET	-4 000	-3 000	-4 000
MUUT TOIMINTAKULUT	-11 701	-57 600	-10 100
TOIMINTAKULUT	-249 742	-280 577	-288 455
TOIMINTAKATE	-238 446	-275 077	-286 955

Tulosalueen vastuuhenkilö kunnanjohtaja Heikki Jaakkola

MAASEUTUTOIMI	TP 2017	TA 2018	TA 2019
Henkilöstö	ostopalvelu	ostopalvelu	ostopalvelu
Toimivat tilat	64	64	64
Maataloustuet	2 177 772		

PALVELUN KUVAUS

Elinkeinotoimi, maaseututoimi, matkailu ja joukkoliikenne.

Elinkeinotoimi huolehtii yritysten neuvonnasta ja elinkeinohankkeiden eteenpäinviemisestä. Kuntastrategian painopistealueiden painottaminen. Elinkeinopoliittinen työryhmä koordinoi toimintaa.

Elinkeinojen ja matkailun edistämiseen on varattu seuraavat määrärahat: Kunnan maksuosuus Lahden Seutu-Lahti Region Oy:lle (matkailu- ja aluemarkkinointi) ja Lahden Seudun Kehitys Ladec Oy:lle (yritysten perustamis- ym. neuvonta). Matka-messut, Sahtimarkkinat, Päijänne-purjehdus, Sataman Valot, matkailun yhteishankkeet, elinkeinotoiminnan määrärahat sekä mahdolliset sponsoroinnit.

Maaseututoimi huolehtii maataloustukihakemusten käsittelystä ja maksamisesta, maatilatalouden ohjaamisesta ja suunnitelmallisesta kehittämisestä valtion viranomaisten edellyttämien toimenpiteiden mukaisesti, antaa lausuntoja muille viranomaisille ja laitoksille, huolehtii erilaisista katselmus- ja arviointitoimituksista sekä vastaa maaseutuelinkeinojen kehittämisestä. Hoidetaan ostopalveluna Asikkalan kunnasta.

Maaseututoimeen on varattu seuraavat hankemäärärahat: Leader+ -ohjelma 19 000 euroa, ja kylien talkoilla tekemät rakenteet 10 000 euroa.

Joukkoliikenteen kehittäminen yhteistyössä liikennöitsijöiden kanssa.

Kalatalouselinkeinon kanssa jatketaan hankeyhteistyötä.

TULOSALUEEN TAVOITTEET JA TOTEUTUS

Kullasvuoren ja Päijänteen kehittäminen matkailullisesti maakunnallisesti korkeatasoisena kohteena, matkailun yleissuunnitelmaa apuna käyttäen.

Alueen kehittäminen, markkinointi sekä oheistoimintojen ja –palveluiden järjestäminen yhteistyössä yrittäjien kanssa.

Yritystoiminnan edellytysten luominen ja turvaaminen.

Lahden Seudun Kehitys Ladec Oy:n ja muiden yhteistyötahojen asiantuntijapalvelut. Tonttien ja toimitilojen järjestämisessä yhteistyötä yrittäjien kanssa, rohkaiseminen yritystoiminnan käynnistämiseen.

Padasjoen Kehitys Oy:n toimintaa riskirahoittajana jatketaan. Elinkeinotoimen uusien ideoiden käytännön toteuttajan palkkaukseen on talousarviossa varauduttu osana hankerahoitusta. Hän tulee toimimaan yhteistyössä Padasjoen Kehitys Oy:n hallituksen kanssa.

Kyläin elinvoimaisuuden edistäminen.

Yrittäjien ja kylätoimikuntien aktivoiminen hanketoimintaan. Kiinnitetään erityistä huomiota kulkuväylien hoitamiseen tielaitoksen ja tietoliikenneyhteyksien toimivuuteen teleoperaattoreiden kanssa yhteistyössä. Laajakaistahanketta jatketaan investointi- ja kehittämisrahaston varoin.

	TP 2017	TA 2018	VALT 2019
Yleishallinto yhteensä			
TOIMINTATUOTOT			
MYYNTITUOTOT	17 749	11 800	11 500
TUET JA AVUSTUKSET	25 646	28 000	26 500
MUUT TOIMINTATUOTOT	64 149	0	0
TOIMINTATUOTOT	107 544	39 800	38 000
TOIMINTAKULUT			
HENKILÖSTÖKULUT	-464 650	-438 417	-499 586
PALKAT JA PALKKIOT	-365 711	-346 862	-399 382
HENKILÖSIVUKULUT	-98 940	-91 555	-100 204
ELÄKEKULUT	-88 039	-81 674	-90 259
MUUT HENKILÖSIVUKULUT	-10 901	-9 881	-9 945
PALVELUJEN OSTOT	-433 214	-448 750	-446 650
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-28 279	-33 750	-37 110
AVUSTUKSET	-21 400	-24 000	-25 000
MUUT TOIMINTAKULUT	-85 756	-123 600	-78 500
TOIMINTAKULUT	-1 033 299	-1 068 517	-1 086 846
TOIMINTAKATE	-925 755	-1 028 717	-1 048 846
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-11 330	-12 000	-9 000

Perusturva

Toiminta-ajatus

Perusturvan toimialalla vastataan kuntalaisten sosiaali- ja terveydenhuollon palvelutarpeisiin mahdollisimman taloudellisesti, tehokkaasti ja tarkoituksenmukaisesti. Palvelujen järjestämisestä vastaa Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymä.

Päämäärä

Kuntalaisten fyysisen, psyykkisen ja sosiaalisen hyvinvoinnin ylläpitäminen ja edistäminen.

Asiakkaiden omatoimisuuden ja itsemääräämisoikeuden tukeminen palveluiden tarjonnassa.

Palveluiden laadun, vaikuttavuuden ja kattavuuden arviointi osana jokapäiväistä työtä.

Perusturvapalvelujen järjestäminen

Sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen järjestämisestä vastaa Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymä.

Perusturvan eläkemenoperusteiset maksut ja työllisyys	TP 2017	TA 2018	VALT 2019
TOIMINTATUOTOT			
TUET JA AVUSTUKSET	36 818	30 000	25 000
TOIMINTATUOTOT	36 818	30 000	25 000
TOIMINTAKULUT			
HENKILÖSTÖKULUT	-396 864	-363 080	-376 019
PALKAT JA PALKKIOT	-70 337	-70 000	-81 300
HENKILÖSIVUKULUT	-326 527	-293 080	-294 719
ELÄKEKULUT	-324 227	-290 735	-292 418
MUUT HENKILÖSIVUKULUT	-2 300	-2 345	-2 301
PALVELUJEN OSTOT	-426	0	-1 000
AVUSTUKSET	-151 366	-170 000	-170 000
TOIMINTAKULUT	-548 656	-533 080	-547 019
TOIMINTAKATE	-511 839	-503 080	-522 019
POISTOT JA ARVONALENTUMISET			
SUUNNITELMAN MUKAISET POISTOT	-34	0	0
ARVONALENTUMISET	-146	0	0
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-180	0	0

Tulosalueen vastuuhenkilö hallintojohtaja Kristiina Laakso

PALVELUN KUVAUS

Eläkemenoperusteiset maksut, jotka ovat aiheutuneet sosiaali- ja terveydenhuollon palvelussuhteista ennen Peruspalvelukeskus Oiva –liikelaitoksen perustamista 268.800 euroa, kunnan osuus työmarkkinatuista 170.000 euroa, työllistettävien palkat sivukuluineen vähennettynä palkkatuella 60.000 euroa ja työllisyyskoordinaattorin palkka sivukuluineen 13.513 euroa (20 % kehittämisasiamiehen palkasta).

	TP 2017	TA 2018	VALT 2019
Perustason sote-palvelut ja erikoissairaanhoido			
TOIMINTATUOTOT			
TUET JA AVUSTUKSET	443	0	0
TOIMINTATUOTOT	443	0	0
TOIMINTAKULUT			
HENKILÖSTÖKULUT	-46 374	0	0
HENKILÖSIVUKULUT	-46 374	0	0
ELÄKEKULUT	-46 374	0	0
PALVELUJEN OSTOT	-8 880 865	-8 831 100	-13 288 515
TOIMINTAKULUT	-8 927 238	-8 831 100	-13 288 515
TOIMINTAKATE	-8 926 795	-8 831 100	-13 288 515

Tulosalueen vastuuhenkilö kunnanjohtaja Heikki Jaakkola

Palvelun kuvaus

Perustason sosiaali- ja terveydenhuollon ostopalvelut Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymältä euroa, erikoissairaanhoido, ensihoito ja Akuutti24 13.288.515 euroa.

	TP 2017	TA 2018	VALT 2019
Perusturvan toimiala yhteensä			
TOIMINTATUOTOT			
TUET JA AVUSTUKSET	37 261	30 000	25 000
TOIMINTATUOTOT	37 261	30 000	25 000
TOIMINTAKULUT			
HENKILÖSTÖKULUT	-443 237	-363 080	-376 019
PALKAT JA PALKKIOT	-70 337	-70 000	-81 300
HENKILÖSIVUKULUT	-372 901	-293 080	-294 719
ELÄKEKULUT	-370 601	-290 735	-292 418
MUUT HENKILÖSIVUKULUT	-2 300	-2 345	-2 301
PALVELUJEN OSTOT	-12 675 191	-13 013 900	-13 289 515
AVUSTUKSET	-151 366	-170 000	-170 000
TOIMINTAKULUT	-13 269 795	-13 546 980	-13 835 534
TOIMINTAKATE	-13 232 534	-13 516 980	-13 810 534
POISTOT JA ARVONALENTUMISET			
SUUNNITELMAN MUKAISET POISTOT	-34	0	0
ARVONALENTUMISET	-146	0	0

Sivistystoimi Toiminta-ajatus

Padasjoen kunta tuottaa laadukkaita sivistystoimen peruspalveluita. Tavoitteena on kasvattaa lapsia ja nuoria vastuuntuntoiseen yhteiskunnan jäsenyyteen sekä tukea kaikkia kuntalaisia aktiivisiksi ja itseohjautuviksi hyvinvoiviksi kuntalaisiksi. Sivistystoimen palvelut ovat laadukkaita ja asiakaslähtöisiä ja niiden tarkoitus on edistää kuntalaisten henkistä kasvua ja hyvinvointia.

Päämäärä

Padasjoen kunnan sivistystoimeen kuuluvat lukio, perusopetus, varhaiskasvatus, aikuiskoulutus, kirjasto ja vapaa-aikatoimi (kulttuuri-, nuoriso- ja liikuntapalvelut). Sivistystoimi tuottaa koulutus- ja niihin liittyviä oheispalveluita päivittäin noin 250 perusopetuksen ja lukion oppilaalle. Padasjoen kunta sitoutuu siihen, että jokaisella lukion aloittavalla opiskelijalla on mahdollista suorittaa loppuun 3 vuoden lukio-opinnot Padasjoen yhtenäiskoulun lukiossa. Varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen palveluita saa vuosittain noin 80-100 lasta. Kirjaston ja vapaa-aikatoimen palveluiden käyttäjinä ovat kaikki kunnan asukkaat. Päämäärämme on palvella kaikkia kuntalaisia hyvillä ja oikea-aikaisilla palveluilla. Tavoitteenamme panostaa hyviin perustason palveluihin.

Toiminnan painopistealueet 2019 – 2021

- Opiskelijalle ilmaiset lukio-opinnot ja lukion markkinointi
- Lapsi- ja perhepalvelujen kehittäminen
- Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen palvelurakenteen muodostaminen

Toimintaympäristön muutos vuosina 2019 – 2021

Toimintaympäristökeskusteluissa ovat usean vuoden ajan olleet koulujen sisäilmaan liittyvät asiat. Suunnitelmavuosille on tarkoitus ajoittaa muutamat kesken jääneet korjauskohteet. Pappilanmäen koulun vaihteittainen nykyaikaistaminen on tulevien vuosien haaste. Varhaiskasvatuksen tilojen osalta on aloitettu keskustelu, että esiopetus voitaisiin siirtää Kullasvuoren koululle ja Pikkumajavan toiminnot siirtää Majavan päiväkotiin. Tätä muutosta ei tehdä vielä vuonna 2019. Vapaa-aikapalveluiden osalta on visioitu nuorisotilojen toimintojen siirtämistä Pappilanmäen koululle ja kuntosalin siirtämistä vapautuneisiin nuokun tiloihin. Tätä suunnitelmaa ei toteuteta vielä vuonna 2019. Vuoden 2019 aikana on päätettävä luovutaanko uuden kirjastoauton hankinnasta.

Sivistystoimen tavoitteena on kehittää olemassa olevaa toimintaympäristöä ja edistää lasten/oppilaiden osallistumista, huoltajien osallisuutta sekä edistää työntekijöiden työhyvinvointia.

Sivistystoimen hallinto	TP 2017	TA 2018	VALT 2019
TOIMINTAKULUT			
HENKILÖSTÖKULUT	-33 170	-33 421	-35 927
PALKAT JA PALKKIOT	-20 083	-20 300	-22 500
HENKILÖSIVUKULUT	-13 086	-13 121	-13 427
ELÄKEKULUT	-12 538	-12 609	-12 931
MUUT HENKILÖSIVUKULUT	-548	-512	-496
PALVELUJEN OSTOT	-39 106	-46 200	-45 800
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-169	-900	-900
MUUT TOIMINTAKULUT	-340	-10 000	-10 000
TOIMINTAKULUT	-72 785	-90 521	-92 627
TOIMINTAKATE	-72 785	-90 521	-92 627

Tulosalueen vastuhenkilö: Juha Leppialho

	<u>TP 2017</u>	<u>TA 2018</u>	<u>TA 2019</u>
HENKILÖSTÖ	0,9	0,9	0,9
LAUTAKUNNAN KOKOUKSET, LKM	9	8	8
LAUTAKUNNAN PYKÄLÄT, LKM	63	80	70

Palvelun kuvaus

Sivistystoimen hallinnossa työskentelee sivistysjohtaja 40 % ja hallintosihteeri, joka on yhteinen rakennustarkastuksen kanssa. Sivistystoimen hallinnossa vastataan palvelualueen hallinnosta ja taloudesta, toiminnan kehittämisestä, lakien ja muiden normien noudattamisesta, tilastoinnista ja valtionosuuksista, poliittisesta yhteistyöstä ja valmistelusta, seudullisesta yhteistyöstä. Sivistyspalveluiden hallinto auttaa ja edistää tulosalueiden toimintaa ja kehittämistä.

Hyte-palvelut	TP 2017	TA 2018	VALT 2019
TOIMINTAKULUT			
HENKILÖSTÖKULUT	0	0	-5 345
PALKAT JA PALKKIOT	0	0	-4 470
HENKILÖSIVUKULUT	0	0	-875
ELÄKEKULUT	0	0	-749
MUUT HENKILÖSIVUKULUT	0	0	-126
TOIMINTAKULUT	0	0	-5 345
TOIMINTAKATE	0	0	-5 345

Tulosalueen vastuhenkilö: Juha Leppialho

Palvelun kuvaus

Kunnan on seurattava asukkaittensa terveyttä ja hyvinvointia sekä niihin vaikuttavia tekijöitä väestöryhmittäin sekä kunnan palveluissa toteutettuja toimenpiteitä, joilla vastataan kuntalaisten hyvinvointitarpeisiin. Kuntalaisten terveydestä ja hyvinvoinnista sekä toteutetuista toimenpiteistä on raportoitava valtuustolle vuosittain, minkä lisäksi valtuustolle on kerran valtuustokaudessa valmisteltava laajempi hyvinvointikertomus.

Kunnan on strategisessa suunnittelussaan asetettava paikallisiin olosuhteisiin ja tarpeisiin perustuvat terveyden ja hyvinvoinnin edistämisen tavoitteet, määriteltävä niitä tukevat toimenpiteet ja käytettävä näiden perustana kuntakohtaisia hyvinvointi- ja terveyssoittimia.

Kunnan viranomaisten on yhteistyössä seurattava ja edistettävä erityistä tukea tarvitsevien henkilöiden hyvinvointia sekä poistettava epäkohtia ja ehkäistävä niiden syntymistä.

Kunnan eri toimialojen on toimittava yhteistyössä ikääntyneen väestön hyvinvoinnin, terveyden, toimintakyvyn ja itsenäisen suoriutumisen tukemiseksi.

Kunnan viranomaisten on yhteistyössä seurattava ja edistettävä lasten ja nuorten hyvinvointia sekä poistettava kasvuolojen epäkohtia ja ehkäistävä niiden syntymistä.

Lastensuojelun lisäksi kunta järjestää lasten ja nuorten hyvinvoinnin edistämiseksi ehkäisevää lastensuojelua silloin, kun lapsi tai perhe ei ole lastensuojelun asiakkaana.

Koulutoimi	TP 2017	TA 2018	VALT 2019
TOIMINTATUOTOT			
MYYNTITUOTOT	31 092	15 500	500
MAKSUTUOTOT	15 333	0	7 000
TUET JA AVUSTUKSET	28 427	3 000	3 000
MUUT TOIMINTATUOTOT	316	0	0
TOIMINTATUOTOT	75 169	18 500	10 500
TOIMINTAKULUT			
HENKILÖSTÖKULUT	-1 897 206	-2 129 948	-2 027 925
PALKAT JA PALKKIOT	-1 558 700	-1 752 200	-1 681 353
HENKILÖSIVUKULUT	-338 506	-377 748	-346 572
ELÄKEKULUT	-287 294	-319 050	-299 414
MUUT HENKILÖSIVUKULUT	-51 213	-58 698	-47 158
PALVELUJEN OSTOT	-455 095	-461 200	-450 700
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-204 185	-173 100	-180 100
MUUT TOIMINTAKULUT	-38 719	-42 500	-45 500
TOIMINTAKULUT	-2 595 205	-2 806 748	-2 704 225
TOIMINTAKATE	-2 520 036	-2 788 248	-2 693 725
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-4 149	-3 399	-18 683

Tulosalueen vastuhenkilö: Juha Leppialho

PERUSOPETUS	TP 2017	TA 2018	TA 2019
HENKILÖSTÖ (HALLINTO)	2 (65 %)	2 (65 %)	2 (65 %)
OPPILASMÄÄRÄ			
KULLASVUOREN KOULU	121	120	120
PAPPILANMÄEN KOULU	125	117	117
OPETTAJAT			
KULLASVUOREN KOULU	9	8	8
PAPPILANMÄEN KOULU	15	13	13
ERITYISOPETUS	3	2	2
KYYDITETTÄVÄT OPPILAAT (ei esikoululaiset)	97	100	100
MÄÄRÄAIKAINEN HENKILÖKUNTA			
OPETTAJAT	5	5	5
KOULUNKÄYNTIAVUSTAJA	7	5	5
ILTAPÄIVÄTOIMINTA			
HENKILÖSTÖ	1	1	1
OPPILASMÄÄRÄ	21	28	22
LUKIO			
HENKILÖSTÖ	2 (35 %)	2 (35 %)	2 (35 %)
OPPILASMÄÄRÄ	47	46	46
OPETTAJAT, LKM	2	2	2
MUUT OPPILAITOKSET			
OPPILASMÄÄRÄ			
ASIKKALAN SEUDUN MUSIIKKIOPISTO	13	13	13
WELLAMO-OPISTO	436	300	300

Palvelun kuvaus

Aamuparkki, iltapäiväkerho, perusopetus, lukio ja muut oppilaitokset

Tulosalueen tavoitteet ja toteutus

- Koulut jatkokehittävät vuoden 2017 tavoitetta toiminnallisesta koulupäivästä. Toiminnallinen koulupäivä on jokaisen oppilaan oikeus.
- Osallisuuden lisääminen. Osallisuus on työrauhan kanssa toinen maakunnallisen arvioinnin perusteella seudullisesti esiin nostettu kehittämiskohde. Osallisuustavoite tarkoittaa kaikkien mahdollisuutta vaikuttaa koulun yhteisiin asioihin.
- Työrauha; Padasjoen kouluissa kiinnitetään erityistä huomiota työrauhaan oppitunneilla sekä turvallisuuteen oppituntien ulkopuolella

Kirjastotoimi	TP 2017	TA 2018	VALT 2019
TOIMINTATUOTOT			
MYYNTITUOTOT	6 170	7 800	5 200
MUUT TOIMINTATUOTOT	3 557	3 200	2 800
TOIMINTATUOTOT	9 728	11 000	8 000
TOIMINTAKULUT			
HENKILÖSTÖKULUT	-150 433	-154 431	-155 075
PALKAT JA PALKKIOT	-122 540	-124 600	-130 600
HENKILÖSIVUKULUT	-27 893	-29 831	-24 475
ELÄKEKULUT	-24 134	-25 720	-20 938
MUUT HENKILÖSIVUKULUT	-3 759	-4 111	-3 537
PALVELUJEN OSTOT	-23 534	-22 770	-23 250
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-40 586	-49 600	-46 250
MUUT TOIMINTAKULUT	-1 290	-5 750	-5 550
TOIMINTAKULUT	-215 843	-232 551	-230 125
TOIMINTAKATE	-206 115	-221 551	-222 125

Tulosalueen vastuhenkilö: Taru Tanska

	<u>TP 2017</u>	<u>TA 2018</u>	<u>TA 2019</u>
HENKILÖSTÖ	4	4	4
LAINAUKSET	62427	75000	70000
KOKOELMAMÄÄRÄ, KPL	40635	41000	41000
KÄVIJÄT	3481	40000	40000
NÄYTTELYT JA TAPAHTUMAT, KPL	56	50	50

Palvelun kuvaus

Padasjoen kunnankirjasto tarjoaa asiakkaiden käyttöön uusiutuvan ja laajan kirjastoaineiston, henkilökunnan asiantuntemuksen, tiedonhakupalveluja sekä kirjastotilat ja tapahtumia. Kirjasto on osa yhteiskunnan tukiverkkoa ja tarjoaa myös pääsyn internetiin ja sitä myöten viranomaisten sähköisiin palveluihin. Kirjastoauto vahvistaa haja-asutusalueella asuvien kuulumista kunnan palvelujen piiriin. Kirjasto tekee yhteistyötä varhaiskasvatuksen, koulujen, vanhuspalveluiden, paikallisten järjestöjen sekä Päijät-Hämeen muiden kirjastojen kanssa.

Tulosalueen tavoitteet ja toteutus

70 000 lainamäärä ja 40 000 kävijämäärä. Ylläpidetään laadukasta ja monipuolista kokoelmaa. Kehitetään kirjastoautotoimintaa ja pyritään nostamaan auton lainamääriä. Kehitetään yhteistyötä koulun ja varhaiskasvatuksen kanssa. Järjestetään käyttö- ja

tiedonhakukoulutusta sekä tapahtumia kaikille peruskoulun luokka-asteille sekä päiväkotikäisille. Osallistutaan aktiivisesti Päijät-Hämeen alueellisen kirjastotyön kehittämiseen ja yhteisen verkkokirjaston kehittämiseen.

Vapaa-aikatoimi	TP 2017	TA 2018	VALT 2019
TOIMINTATUOTOT			
MYYNTITUOTOT	80 937	73 000	73 680
TUET JA AVUSTUKSET	43 500	26 500	28 000
MUUT TOIMINTATUOTOT	16 294	1 700	1 000
TOIMINTATUOTOT	140 730	101 200	102 680
TOIMINTAKULUT			
HENKILÖSTÖKULUT	-288 702	-319 212	-313 588
PALKAT JA PALKKIOT	-235 455	-261 200	-258 100
HENKILÖSIVUKULUT	-53 247	-58 012	-55 488
ELÄKEKULUT	-45 921	-49 851	-48 668
MUUT HENKILÖSIVUKULUT	-7 326	-8 161	-6 820
PALVELUJEN OSTOT	-68 304	-46 300	-46 400
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-41 920	-32 800	-33 700
AVUSTUKSET	-29 900	-29 900	-31 900
MUUT TOIMINTAKULUT	-5 875	-7 350	-5 650
TOIMINTAKULUT	-434 702	-435 562	-431 238
TOIMINTAKATE	-293 972	-334 362	-328 558
POISTOT JA ARVONALENTUMISET			
SUUNNITELMAN MUKAISET POISTOT	-37 533	-28 875	-49 954

Tulosalueen vastuhenkilö: Pauliina Koskela

VAPAA-AIKATOIMI	TP 2017	TA 2018	TA 2019
HENKILÖSTÖ	2,5	2,5	2,5
LIIKUNTA-AVUSTUKSET€	14000	16000	16000
ULKOLIIKUNTAPAIKAT	33	36	36
LIIKUNTASALIVUOROT	66	65	65
RYHMIÄ	62	60	60
TUNTIA/VIIKKO	89	90	90
LIIKUNTA- JA NUORISOTAPAHTUMAT	58	70	70
NUORISOAVUSTUKSET €	7400	7400	7400
UIMAHALLI	TP 2017	TA 2018	TA 2019
HENKILÖSTÖ	3	3	3
KÄVIJÄMÄÄRÄ	24336	24700	24700
ERITYISRYHMÄKÄYTTÄJÄT	4810	5000	5000
KUNTOSALIN KÄYTTÖKERRAT	9965	10000	10000
NUOKKU	TP 2017	TA 2018	TA 2019
HENKILÖSTÖ	1,75	1,75	1,75
KÄVIJÄMÄÄRÄ	4085	5200	5200

MUSEO- JA KULTTUURITYÖ
KULTTUURIAVUSTUKSET €
KULTTUURITAPAHTUMAT

<u>TP 2017</u>	<u>TA 2018</u>	<u>TA 2019</u>
5100	6500	6500
11	12	12

Palvelun kuvaus

Vapaa-aikapalvelut, uimahalli, Nuokku ja museo- ja kulttuurityö, nuorisovaltuusto

Tulosalueen tavoitteet ja toteutus

LASTEN, NUORTEN JA PERHEIDEN VARHAISEN TUEN JA EHKÄISEVÄN TYÖN
JATKUVUUDEN VARMISTAMINEN

Vakinaistetaan etsivä nuorisotyöntekijä/hyvinvointiohjaaja ja muokataan tehtäväkuva paikkakunnan tarpeiden mukaiseksi

SYRJÄYTYMISVAARASSA OLEVIEN NUORTEN TAVOITTAMINEN TEHOKKAAMMIN

Lisätään koulujen kanssa tehtävää yhteistyötä ja nuorisotyön näkyvyyttä koulupäivässä

Lisätään yksilö- ja pienryhmäohjausta koulupäivän aikana ja vapaa-ajalla

Järjestetään eri kohderyhmille omia iltoja nuokulla

SEURA- JA MUIDEN LIIKUNTATOIMIJOIDEN YHTEISTYÖN SYVENTÄMINEN

Yhteistyöfoorumien jatkaminen

Yhteisistä käytännöistä sopiminen

Toimintojen kehittäminen ja uudistaminen asiakaslähtöisesti

Varhaiskasvatuspalvelut	TP 2017	TA 2018	VALT 2019
TOIMINTATUOTOT			
MYYNTITUOTOT	500	0	0
MAKSUTUOTOT	83 563	93 000	72 000
MUUT TOIMINTATUOTOT	387	200	200
TOIMINTATUOTOT	84 450	93 200	72 200
TOIMINTAKULUT			
HENKILÖSTÖKULUT	-654 232	-680 312	-746 398
PALKAT JA PALKKIOT	-521 723	-541 000	-599 900
HENKILÖSIVUKULUT	-132 508	-139 312	-146 498
ELÄKEKULUT	-116 222	-121 640	-129 906
MUUT HENKILÖSIVUKULUT	-16 287	-17 672	-16 592
PALVELUJEN OSTOT	-43 821	-57 600	-47 300
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-27 723	-33 250	-33 150
AVUSTUKSET	-93 863	-90 000	-90 000
MUUT TOIMINTAKULUT	-863	0	0
TOIMINTAKULUT	-820 501	-861 162	-916 848
TOIMINTAKATE	-736 051	-767 962	-844 648
POISTOT JA ARVONALENTUMISET			
SUUNNITELMAN MUKAISET POISTOT	-12	0	-2 559

Tulosalueen vastuhenkilö: Minna Myllykangas

MAJAVAN PÄIVÄKOTI	TP 2017	TA 2018	TA 2019
HENKILÖSTÖ	7	7	7
HOITOPAIKAT	30	32	32
HOITOPÄIVÄT, KOKOPÄIVÄISET	3614	2800	2800
HOITOPÄIVÄT, OSA-AIKAISET	1605	2000	2800
PERHEPÄIVÄHOITO	TP 2017	TA 2018	TA 2019
HENKILÖSTÖ	6	5	5
HOITOPAIKAT	18	16	16
HOITOPÄIVÄT	2834	2400	2400
KOTIHOIDONTUKI	TP 2017	TA 2018	TA 2019
KOTIHOIDONTUKEA SAAVIEN LASTEN MÄÄRÄ	20	25	25
ESIOPETUS	TP 2017	TA 2018	TA 2019
HENKILÖSTÖ	3,5	3,5	3,5
OPPILASMÄÄRÄ	20	20	20
PIKKUMAJAVA	TP 2017	TA 2018	TA 2019
HENKILÖSTÖ	4	4	4
HOITOPAIKAT	13	14	14
HOITOPÄIVÄT	2241	2300	2300

Palvelun kuvaus

Päiväkotihoidon, esiopetuksen, erityispäivähoitoon, perhepäivähoitoon ja lasten kotihoidontukiin.

Tulosalueen tavoitteet ja toteutus

Varhaiskasvatuksen tavoitteena on lasten osallistuminen oppimisympäristön suunnittelussa, toteutuksessa ja arvioinnissa.

Lasten mielenkiinnon kohteita selvitetään havainnoiden, keskustelujen, valokuvaamisen ja lastenkokousten avulla.

Yhteistyön lisääminen varhaiskasvatukseen, esiopetukseen ja perusopetukseen välillä; Järjestämme yhteisiä tapahtumia ja koulutuksia.

Sivistystoimi yhteensä	TP 2017	TA 2018	VALT 2019
TOIMINTATUOTOT			
MYYNTITUOTOT	118 699	96 300	79 380
MAKSUTUOTOT	98 896	93 000	79 000
TUET JA AVUSTUKSET	71 927	29 500	31 000
MUUT TOIMINTATUOTOT	20 555	5 100	4 000
TOIMINTATUOTOT	310 077	223 900	193 380
TOIMINTAKULUT			
HENKILÖSTÖKULUT	-3 023 743	-3 317 324	-3 284 258
PALKAT JA PALKKIOT	-2 458 502	-2 699 300	-2 696 923
HENKILÖSIVUKULUT	-565 241	-618 024	-587 335
ELÄKEKULUT	-486 109	-528 870	-512 606
MUUT HENKILÖSIVUKULUT	-79 133	-89 154	-74 729
PALVELUJEN OSTOT	-629 859	-634 070	-613 450
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-314 583	-289 650	-294 100
AVUSTUKSET	-123 763	-119 900	-121 900
MUUT TOIMINTAKULUT	-47 087	-65 600	-66 700
TOIMINTAKULUT	-4 139 036	-4 426 544	-4 380 408
TOIMINTAKATE	-3 828 959	-4 202 644	-4 187 028
POISTOT JA ARVONALENTUMISET			
SUUNNITELMAN MUKAISET POISTOT	-41 694	-32 274	-71 196
ARVONALENTUMISET	-854	0	0

Tekninen toimi

Toiminta-ajatus

Teknisen toimen tarkoituksena on tuottaa ja ylläpitää teknisiä palveluja kestävän kehityksen periaatteita noudattaen yhteistyössä naapurikuntien ja ulkopuolisten palvelun tarjoajien kanssa.

Päämäärä

Yhdessä hallintokuntien ja yhteistyössä eri sidosryhmien kanssa saada aikaan sekä asukkaille, että kunnassa aikaansa viettävälle viihtyisä ja ystävällinen kestävän kehityksen kunta.

Toiminnan painopistealueet 2019 – 2021

Tekninen toimi

- Katujen ja kevyen liikenteen väylien peruskorjaus ja rakentaminen
- Rakennusten kunnossapito ja huolto

Toimintaympäristön muutos 2019 - 2021

- Yhteistyön lisääntyminen naapurikuntien kanssa

Tekninen hallinto ja kaavoitus	TP 2017	TA 2018	VALT 2019
TOIMINTATUOTOT			
MYYNTITUOTOT	580	65 757	25 113
MAKSUTUOTOT	3 000	2 000	2 000
TUET JA AVUSTUKSET	0	0	0
TOIMINTATUOTOT	3 580	67 757	27 113
TOIMINTAKULUT			
HENKILÖSTÖKULUT	-127 773	-183 847	-163 691
PALKAT JA PALKKIOT	-97 390	-140 864	-124 850
HENKILÖSIVUKULUT	-30 383	-42 983	-38 841
ELÄKEKULUT	-27 493	-38 551	-35 539
MUUT HENKILÖSIVUKULUT	-2 890	-4 432	-3 302
PALVELUJEN OSTOT	-31 326	-67 700	-48 400
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-960	-4 250	-3 600
MUUT TOIMINTAKULUT	-2 421	-3 700	-3 700
TOIMINTAKULUT	-162 480	-259 497	-219 391
TOIMINTAKATE	-158 899	-191 740	-192 278

Tulosalueen vastuuhenkilö tekninen johtaja

	TP 2017	TA 2018	TA 2019
HENKILÖSTÖ	2	2	2
LAUTAKUNNAN KOKOUKSET	8	8	8
LAUTAKUNNAN PYKÄLÄT	82	70	70

Palvelun kuvaus

Hallinnollisten asioiden suunnittelu, valmistelu ja toteuttaminen.
Kiinteistöjen mittaus ja kaavoituksen valmistelu.

Tulosalueen tavoitteet ja toteutus

Kiinteistöjen muodostukseen liittyvää mittausta

Käytetään ostopalveluja.

Maankäytön suunnittelu ja kaavoitus maankäyttö- ja rakennuslain mukaisesti asumista, yrittämistä ja vapaa-aikaa varten.

Käytetään ostopalveluja.

Kiinteistötoimi	TP 2017	TA 2018	VALT 2019
TOIMINTATUOTOT			
MYYNITUOTOT	9 949	300	2 300
MUUT TOIMINTATUOTOT	1 512 699	1 484 500	1 512 600
TOIMINTATUOTOT	1 522 649	1 484 800	1 514 900
TOIMINTAKULUT			
HENKILÖSTÖKULUT	-406 411	-441 075	-453 128
PALKAT JA PALKKIOT	-323 321	-356 897	-369 750
HENKILÖSIVUKULUT	-83 090	-84 178	-83 378
ELÄKEKULUT	-72 954	-73 310	-73 929
MUUT HENKILÖSIVUKULUT	-10 136	-10 868	-9 449
PALVELUJEN OSTOT	-271 796	-328 100	-297 900
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-574 379	-595 700	-592 700
MUUT TOIMINTAKULUT	-210 282	-201 500	-209 500
TOIMINTAKULUT	-1 462 868	-1 566 375	-1 553 228
TOIMINTAKATE	59 780	-81 575	-38 328
POISTOT JA ARVONALENTUMISET			
SUUNNITELMAN MUKAISET POISTOT	-624 658	-621 527	-657 140
ARVONALENTUMISET	-2 740	0	0

Tulosalueen vastuuhenkilö käyttömestari

		TP 2017	TA 2018	TA 2019
TEOLLISUUSHALLIT	KPL	2	2	1
TEOLLISUUSHALLIT	PINTA-ALA	1210	356	356
VUOKRAKIINTEISTÖT	KPL	8	8	8
VUOKRAKIINTEISTÖT	PINTA-ALA	3925	3825	3825
KOULUT	KPL	2	2	2
KOULUT	PINTA-ALA	7275	7275	7275
MUUT KIIINTEISTÖT	KPL	12	13	12
MUUT KIIINTEISTÖT	PINTA-ALA	16289	16289	16289

Palvelun kuvaus

Kiinteistöjen hoito, siivous ja kunnossapito.

Tulosalueen tavoitteet ja toteutus

Kiinteistöjen ylläpitosiivous ja huolto taloudellisesti, ympäristöystävällisesti, asiakaslähtöisesti, työsuojeluasiat huomioiden. Ammattitaitoinen henkilökunta.

Ympäristöystävälliset pesuaineet, jätteiden lajittelu, työvälineiden ergonomisuus ja koneiden käyttö.

Taloudellinen kiinteistönhoito sekä kiinteistöjen kunnan seuranta ja ylläpito.

Kiinteistönhoidon sähköisen huoltokirjan käyttö.

Maa- ja metsätilat	TP 2017	TA 2018	VALT 2019
TOIMINTATUOTOT			
MYYNITUOTOT	342 488	350 000	400 000
MUUT TOIMINTATUOTOT	8 604	8 000	61 000
TOIMINTATUOTOT	351 091	358 000	461 000
TOIMINTAKULUT			
HENKILÖSTÖKULUT	-2 104	-2 000	-2 000
HENKILÖSIVUKULUT	-2 104	-2 000	-2 000
ELÄKEKULUT	-2 104	-2 000	-2 000
PALVELUJEN OSTOT	-45 677	-72 000	-72 200
MUUT TOIMINTAKULUT	-3 816	-5 500	-5 620
TOIMINTAKULUT	-51 597	-79 500	-79 820
TOIMINTAKATE	299 494	278 500	381 180

Tulosalueen vastuuhenkilö kunnanjohtaja Heikki Jaakkola

Palvelun kuvaus

Kunnan talousmetsien hoito metsätaloussuunnitelman mukaisesti yhteistyössä metsänhoitoyhdistyksen kanssa.

Maa-alueiden vuokraaminen kysynnän ja tarjonnan mukaan.

Tulosalueen tavoitteet ja toteutus

Metsäsuunnitelman mukainen metsän hoito.
Uuden metsäsuunnitelman mukainen toiminta.

Laajakaista taseyksikkö	TP 2017	TA 2018	VALT 2019
TOIMINTATUOTOT			
MYYNITUOTOT	0	40 000	40 000
TOIMINTATUOTOT	0	40 000	40 000
TOIMINTAKULUT			
HENKILÖSTÖKULUT	0	0	-4 903
PALKAT JA PALKKIOT	0	0	-4 100
HENKILÖSIVUKULUT	0	0	-803
ELÄKEKULUT	0	0	-687
MUUT HENKILÖSIVUKULUT	0	0	-116
PALVELUJEN OSTOT	0	-25 773	-27 500
TOIMINTAKULUT	0	-25 773	-32 403
TOIMINTAKATE	0	14 227	7 597
POISTOT JA ARVONALENTUMISET			
SUUNNITELMAN MUKAISET POISTOT	0	-177 034	-172 737

Tulosalueen vastuhenkilö kunnanjohtaja

Palvelun kuvaus

Laadukkaiden tietoliikenneyhteyksien tarjoaminen valokuitua hyödyntäen yhteistyössä kumppaneiden kanssa.

Tulosalueen tavoitteet ja toteutus

Tietoliikenneyhteyksien laadun parantaminen sekä kiinteiden että langattomien yhteyksien osalta.

Valokuituverkon rakentamista vaiheittain jatketaan. Runkoverkon osalta yhteisrakentamista jatketaan mahdollisuuksien mukaan. Runkoverkon laajentamiseen varaudutaan kiinteistöliittymien rakentamisen ohella. Rakentamisessa hyödynnetään investointi- ja kehittämisrahaston varoja. Pilottihanketta jatketaan.

Liikenneväylät ja yleiset alueet	TP 2017	TA 2018	VALT 2019
TOIMINTATUOTOT			
MYYNTITUOTOT	53 300	2 500	3 000
MAKSUTUOTOT	1 420	700	700
MUUT TOIMINTATUOTOT	28 972	26 000	26 000
TOIMINTATUOTOT	83 691	29 200	29 700
TOIMINTAKULUT			
HENKILÖSTÖKULUT	-54 075	-55 208	-55 492
PALKAT JA PALKKIOT	-44 364	-45 854	-46 406
HENKILÖSIVUKULUT	-9 710	-9 354	-9 086
ELÄKEKULUT	-8 304	-7 818	-7 773
MUUT HENKILÖSIVUKULUT	-1 407	-1 536	-1 313
PALVELUJEN OSTOT	-114 137	-75 700	-79 400
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-52 894	-49 100	-49 200
AVUSTUKSET	-61 600	0	0
MUUT TOIMINTAKULUT	-3 943	0	0
TOIMINTAKULUT	-286 648	-180 008	-184 092
TOIMINTAKATE	-202 957	-150 808	-154 392
POISTOT JA ARVONALENTUMISET			
SUUNNITELMAN MUKAISET POISTOT	-573 985	-363 954	-281 603
ARVONALENTUMISET	-1 832	0	0

Tulosalueen vastuhenkilö käyttömestari Janne Virtanen

	TP 2017	TA 2018	TA 2019
TIET KM	21	21	21
KEVYEN LIIKENTEE VÄYLÄT	6	6	6

Palvelun kuvaus

Yleisten alueiden, teiden ja kevyen liikenteen väylien kunnossapito. Puistoilla luodaan viihtyisyyttä. Leikkikentillä tarjotaan toimintamahdollisuuksia lapsille.

Tulosalueen tavoitteet ja toteutus

Kunnan vastuulla olevien kaavateiden kunnan säilyttäminen.

Turvallisuuskäytökohtien huomiointi.

Kunnan vastuulla olevien kaavateiden kunnossapito ja peruskorjaukset. Tienvarsien niitto ja raivaus. Liikennemerkkien tarkastukset.

Viranomaistehtävien hoitaminen ja tieavustusten jako. Tie kuntien neuvontatehtävät.

Viemärilaitos taseyksikkö	TP 2017	TA 2018	VALT 2019
TOIMINTATUOTOT			
MYYNTITUOTOT	209 926	207 000	216 600
TOIMINTATUOTOT	209 926	207 000	216 600
TOIMINTAKULUT			
HENKILÖSTÖKULUT	-55 438	0	-58 594
PALKAT JA PALKKIOT	-46 138	0	-49 000
HENKILÖSIVUKULUT	-9 300	0	-9 594
ELÄKEKULUT	-7 876	0	-8 208
MUUT HENKILÖSIVUKULUT	-1 424	0	-1 386
PALVELUJEN OSTOT	-150 732	-134 723	-141 650
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-64 416	-56 600	-61 800
MUUT TOIMINTAKULUT	-2 077	-2 000	-9 000
TOIMINTAKULUT	-272 663	-193 323	-271 044
TOIMINTAKATE	-62 737	13 677	-54 444
POISTOT JA ARVONALENTUMISET			
SUUNNITELMAN MUKAISET POISTOT	-242 262	-159 640	-160 502
ARVONALENTUMISET	-142	0	0

Tulosalueen vastuhenkilö käyttömestari

	TP 2017	TA 2018	TA 2019
VERKOSTON PITUUS	53	53	53
KULUTUS	93237	100 000	100 000

Palvelun kuvaus

Jätevesipuhdistamon ja pumppaamoiden sekä viemäriverkoston kunnossapito.

Tulosalueen tavoitteet ja toteutus

Viemäröinnin asianmukainen hoito ja toimintavarmuuden turvaaminen

Puhdistamon ja pumppaamoiden hoito ja seuranta kaukovalvonnalla sekä verkoston kunnossapito.

Olemassa olevan verkoston kunnossapito

Tarvittavat vuotovesikorjaukset ja verkoston kunnossapidon tehostaminen.

Jätevesi lupaehtojen mukaisissa raja-arvoissa.

Velvoitetarkkailu ja seurantamittaukset.

Kaukolämpö taseyksikkö	TP 2017	TA 2018	VALT 2019
TOIMINTATUOTOT			
MYYNTITUOTOT	381 925	700 000	700 000
TOIMINTATUOTOT	381 925	700 000	700 000
TOIMINTAKULUT			
HENKILÖSTÖKULUT	0	0	-4 903
PALKAT JA PALKKIOT	0	0	-4 100
HENKILÖSIVUKULUT	0	0	-803
ELÄKEKULUT	0	0	-687
MUUT HENKILÖSIVUKULUT	0	0	-116
PALVELUJEN OSTOT	-3 353	-6 300	-10 500
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-278 858	-601 000	-601 000
MUUT TOIMINTAKULUT	51 447	0	0
TOIMINTAKULUT	-230 764	-607 300	-616 403
TOIMINTAKATE	151 161	92 700	83 597
POISTOT JA ARVONALENTUMISET			
SUUNNITELMAN MUKAISET POISTOT	-93 113	-79 139	-69 668

Tulosalueen vastuhenkilö käyttömestari.

Palvelun kuvaus

Kaukolämpöverkoston rakentaminen ja kunnossapito.

Tulosalueen tavoitteet ja toteutus

Verkoston kunnossapito ja laajentaminen

Seuranta ja mahdolliset huoltotoimenpiteet. Lisätään kiinteistöjä kaukolämpöön.

Pelastustoimi	TP 2017	TA 2018	VALT 2019
TOIMINTAKULUT			
PALVELUJEN OSTOT	-238 032	-285 000	-285 000
TOIMINTAKULUT	-238 032	-285 000	-285 000
TOIMINTAKATE	-238 032	-285 000	-285 000
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	-238 032	-285 000	-285 000

Palvelun kuvaus

Toiminnan järjestäminen yhdessä Päijät-Hämeen pelastuslaitoksen kanssa.

Tulosalueen tavoitteet ja toteutus

Pelastustoimen palveluiden järjestäminen.

Palvelu ostetaan Päijät-Hämeen pelastuslaitokselta.

Kunnan vesihuolto	TP 2017	TA 2018	VALT 2019
TOIMINTATUOTOT			
MYYNTITUOTOT	0	900	900
TOIMINTATUOTOT	0	900	900
TOIMINTAKULUT			
HENKILÖSTÖKULUT	0	-2 000	-2 092
PALKAT JA PALKKIOT	0	-1 662	-1 750
HENKILÖSIVUKULUT	0	-338	-342
ELÄKEKULUT	0	-283	-293
MUUT HENKILÖSIVUKULUT	0	-55	-49
PALVELUJEN OSTOT	0	-5 350	-2 850
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	0	-3 000	-3 000
TOIMINTAKULUT	0	-10 350	-7 942
TOIMINTAKATE	0	-9 450	-7 042
POISTOT JA ARVONALENTUMISET			
SUUNNITELMAN MUKAISET POISTOT	0	-63 394	-58 990
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	0	-63 394	-58 990

Tulosalueen vastuhenkilö käyttömestari

Palvelun kuvaus

Pienten vedenottamoiden (Auttoinen ja Arrakoski) kunnossapito.

Tulosalueen tavoitteet ja toteutus

Kunta pyrkii luopumaan pienistä vedenottamoista.

Verkoston asianmukainen hoito ja toimintavarmuuden turvaaminen

Verkoston kunnossapito.

Olemassa olevan verkoston kunnossapito

Tarvittavat vesivuotokorjaukset ja verkoston kunnossapito.

Viranomaistarkkailut

Velvoitetarkkailu

Tekninen toimi yhteensä	TP 2017	TA 2018	VALT 2019
TOIMINTATUOTOT			
MYYNTITUOTOT	1 024 232	1 366 457	1 387 913
MAKSUTUOTOT	62 448	2 700	2 700
TUET JA AVUSTUKSET	821	0	0
MUUT TOIMINTATUOTOT	1 550 275	1 518 500	1 599 600
TOIMINTATUOTOT	2 637 776	2 887 657	2 990 213
TOIMINTAKULUT			
HENKILÖSTÖKULUT	-760 823	-684 130	-744 803
PALKAT JA PALKKIOT	-601 667	-545 277	-599 956
HENKILÖSIVUKULUT	-159 156	-138 853	-144 847
ELÄKEKULUT	-140 582	-121 962	-129 116
MUUT HENKILÖSIVUKULUT	-18 573	-16 891	-15 731
PALVELUJEN OSTOT	-951 511	-1 000 646	-965 400
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-977 283	-1 309 650	-1 311 300
AVUSTUKSET	-61 600	0	0
MUUT TOIMINTAKULUT	-172 063	-212 700	-227 820
TOIMINTAKULUT	-2 923 279	-3 207 126	-3 249 323
TOIMINTAKATE	-285 504	-319 469	-259 110
POISTOT JA ARVONALENTUMISET			
SUUNNITELMAN MUKAISET POISTOT	-1 537 212	-1 464 688	-1 400 640
ARVONALENTUMISET	-4 714	0	0

Rakennus- ja ympäristölautakunta

Toiminta-ajatus

Teknisen toimen tarkoituksena on tuottaa ja ylläpitää teknisiä palveluja kestävän kehityksen periaatteita noudattaen yhteistyössä naapurikuntien ja ulkopuolisten palvelun tarjoajien kanssa.

Päämäärä

Yhdessä hallintokuntien ja yhteistyössä eri sidosryhmien kanssa saada aikaan sekä asukkaille, että kunnassa aikaansa viettäville viihtyisiä ja ystävällinen kestävän kehityksen kunta.

Toiminnan painopistealueet 2019 – 2021

Rakennusvalvonta

- Maankäyttö- ja rakennuslain 21 §:n mukaiset, rakentamisen neuvontaan ja valvontaan liittyvät tehtävät

Ympäristönsuojelu

- kuntien ympäristönsuojelun hallintolain 164/1986 mukaisten tehtävien hoito, ympäristötilan seuranta ja asiakkaiden neuvonta ympäristöasioissa.
- HINKU-toimenpiteiden edistäminen kunnassa.

Toimintaympäristön muutos 2019 - 2021

- Yhteistyön lisääntyminen naapurikuntien kanssa

	TP 2017	TA 2018	VALT 2019
Rakennusvalvonta			
TOIMINTATUOTOT			
MYYNTITUOTOT	25 207	25 000	25 000
MAKSUTUOTOT	58 450	52 000	52 000
TOIMINTATUOTOT	83 657	77 0000	77 000
TOIMINTAKULUT			
HENKILÖSTÖKULUT	- 82 150	- 91 094	-92 913
PALKAT JA PALKKIOT	-64 570	- 74 023	-76 000
HENKILÖSIVUKULUT	-17 580	- 17 071	-16 913
ELÄKEKULUT	-15 641	- 14 842	-14 974
MUUT HENKILÖSIVUKULUT	-1 939	- 2 229	-1 939
PALVELUJEN OSTOT	-24 439	- 27 100	-28 000
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	- 831	- 2 400	- 2 400
TOIMINTAKULUT	-109 232	- 120 594	-123 313
TOIMINTAKATE	- 24 754	- 43 594	-46 313

Tulosalueen vastuuhenkilö rakennustarkastaja Lauri Pasanen

	TP 2017	TA 2018	TA 2019
HENKILÖSTÖ	1,5	1,5	1,5
LAUTAKUNNAN KOKOUKSET	7	10	10
LAUTAKUNNAN PYKÄLÄT	45	50	50
MYÖNNETYT LUVAT	69	100	100
VALMISTUNEET RAKENNUKSET	59	80	80
KATSELMUKSET	79	100	100
POIKKEMISPÄÄTÖKSET	17	10	10

Palvelun kuvaus

Rakennustoiminnan valvominen ja maa-aineslupien käsittely yhdessä ympäristönsuojelun kanssa.

Tulosalueen tavoitteet ja toteutus

Hyvä asiakaspalvelu ja rakennuslupien käsittely
Rakennusvalvonta palvelee rakentajia lupa-asioissa ja neuvoo rakentajaa koko hankkeen ajan.

Rakennusvalvonta on siirtynyt sähköiseen asiointiin vuoden 2017 alussa. Lupien käsittely ja arkistointi tapahtuvat jatkossakin sähköisesti.

Lupapäätökset noin 4 viikossa.

Ympäristötoimi	TP 2017	TA 2018	VALT 2019
TOIMINTAKULUT			
HENKILÖSTÖKULUT	-32 941	-31 585	-31 585
PALKAT JA PALKKIOT	-25 247	-25 237	-25 237
HENKILÖSIVUKULUT	-7 694	-6 348	-6 348
ELÄKEKULUT	- 6 342	-5 503	-5 503
MUUT HENKILÖSIVUKULUT	-1 352	-845	-845
PALVELUJEN OSTOT	-23 000	-77 000	-77 000
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	- 3 700	-7 700	-7 700
AVUSTUKSET	-100	-100	-100
MUUT TOIMINTAKULUT	-2 000	-7 000	-7 000

TOIMINTAKULUT	-61 741	- 123 385	-123 385
TOIMINTAKATE	-61 741	- 123 385	-123 385

Ympäristöterveydenhuolto	TP 2017	TA 2018	LTK 2019
PALVELUJEN OSTOT		-63 000	-63 000
TOIMINTAKULUT		- 63 000	- 63 000
TOIMINTAKATE		- 63 000	-63 000

Ympäristönsuojelun vastuuhenkilö ympäristösihteeri Maria Virtanen

	TP 2017	TA 2018	TA 2019
HENKILÖSTÖ	0,6	0,6	0,6
LAUSUNNOT	45	45	45
VALVONTA- JA TARKASTUSKÄYNNIT	20	25	25
PÄÄTÖKSET	10	10	10

Palvelun kuvaus

Toimiminen kunnan ympäristönsuojelu- ja leirintäalueviranomaisena. Lisäksi päätökset luonnonsuojelu-, vesiliikenne- ja maastoliikennelaisissa kunnalle säädetyistä tehtävistä sekä muu ympäristön tilan seuranta.

Eläinlääkintähuoltolain mukaisesti kotieläinten peruseläinlääkäripalvelut.

Eläintautilain mukaiset tehtävät (mm. monet tarkastukset ja terveydentilatutkimukset) sekä vapaaehtoisten terveysvalvontaohjelmien mukaiset toimet.

Eläinjätteen käsittelyn valvonta ja eläinsuojelulain mukaiset tehtävät.

Eläimistä saatavien elintarvikkeiden elintarvikehygieniasta annetun lain mukainen valvonta ja tarkastukset (häätäteurastettavien eläinten elävänätarkastukset ja maidontuotantotilojen hygientarkastukset).

Myös monet muut terveydensuojelun ja elintarvikevalvonnan viranomaistehtävät kuuluvat palveluihin.

Terveystarkastajan tehtävät hoidetaan ostopalveluna Päijät-Hämeen sosiaali- ja terveysyhtymältä. Terveystarkastajan tehtävät määräytyvät pääasiassa elintarvike-, terveydensuojelu-, tuoteturvallisuus- ja tupakkalain perusteella. Työsarkaan kuuluu valvoa mm. elintarvikkeiden ja kulutustavaroiden/ palvelujen turvallisuutta ja laatua sekä uima- ja talousveden laatua. Myös asuntojen terveydellisiin oloihin liittyvät asiat kuuluvat toimenkuvaan. Elinympäristön terveellisyyteen vaikuttavia tekijöitä seurataan tarkastusten, mittausten ja näytteenoton avulla.

Tulosalueen tavoitteet ja toteutus

Haja-asutuksesta ympäristöön kohdistuvan jätevesikuormituksen vähentäminen, aiheeseen liittyvä neuvonta ja tiedotus laki- ja asetusuudistuksen vuoksi.

Annetaan tietoa ympäristönsuojelulain ja jätevesiasetuksen velvoitteista. Annetaan lausuntoja rakennusvalvonnalle jätevesisuunnitelmista ja tehdään tarvittaessa tarkastuksia kiinteistöillä.

Vesiensuojelun edistäminen

Järvien ja rantojen kunnostuksen neuvonta, ilmoitukset ohjataan ELY-keskukselle.

HINKU-toimenpiteiden edistäminen kunnassa

Työtä tehdään yhdessä Syken ja kunnan eri toimialojen kanssa.

Yksityistiet

	TP 2017	TA 2018	VALT 2019
Toimintatuotot	765	1 000	1 000
Maksutuotot	765	1 000	1 000
Toimintakulut	-77 863	-78 000	-78 000
Henkilöstökulut	-368	-500	-600
Palkat ja palkkiot	-360	0	0
Henkilösivukulut	-8	0	0
Muut henkilösivukulut	-8	0	0
Palvelujen ostot	-11566	-11 900	-11 900
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	0	0	0
Avustukset	-61600	-61 600	- 61 600
Muut toimintakulut	-3943	-4 000	-4 000
Toimintakate	-77 088	-77 000	-77 000

Tulosalueen vastuuhenkilö elinkeinosihteeri Heimo Mattila

	TP 2017	TA 2018	TA 2019
YKSITYISTIEAVUSTUSANOMUKSET	59	59	59
MYÖNNETTY €	61600	61600	61600
TIETOIMITUKSET	3	4	4

Palvelun kuvaus

Haja-asutusalueiden elinolosuhteiden ja yritystoiminnan ylläpito ja parantaminen yksityisteiden rakentamista ja kunnossapitoa tukemalla. Yhteiskunnalle tarpeellisten kulkuväylien ylläpidon tukeminen.

Tulosalueen tavoitteet ja toteutus

Viranomaistehtävien hoitaminen ja tieavustusten jako. Tie kuntien neuvontatehtävät.

Rakennus- ja ympäristölautakunta yhteensä	TP 2017	TA 2018	VALT 2019
TOIMINTATUOTOT			
MYYNTITUOTOT	0	25 000	25 000
MAKSUTUOTOT	0	53 000	51 000
TOIMINTATUOTOT	0	78 000	76 000
TOIMINTAKULUT			
HENKILÖSTÖKULUT	0	-122 679	-126 400
PALKAT JA PALKKIOT	0	-99 260	-103 000
HENKILÖSIVUKULUT	0	-23 419	-23 400
ELÄKEKULUT	0	-20 345	-20 697
MUUT HENKILÖSIVUKULUT	0	-3 074	-2 703
PALVELUJEN OSTOT	0	-116 000	-116 900
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	0	-10 200	-10 200
AVUSTUKSET	0	-61 700	-61 700
MUUT TOIMINTAKULUT	0	-11 000	-11 000
TOIMINTAKULUT	0	-321 579	-326 200
TOIMINTAKATE	0	-243 579	-250 200

Talousarvioyhteenvedo

10 KUNNANHALLITUS	TP 2017	TA 2018	VALT 2019
TOIMINTATUOTOT			
MYYNTITUOTOT	17 749	11 800	11 500
TUET JA AVUSTUKSET	25 646	28 000	26 500
MUUT TOIMINTATUOTOT	64 149	0	0
TOIMINTATUOTOT	107 544	39 800	38 000
TOIMINTAKULUT			
HENKILÖSTÖKULUT	-464 650	-438 417	-499 586
PALKAT JA PALKKIOT	-365 711	-346 862	-399 382
HENKILÖSIVUKULUT	-98 940	-91 555	-100 204
ELÄKEKULUT	-88 039	-81 674	-90 259
MUUT HENKILÖSIVUKULUT	-10 901	-9 881	-9 945
PALVELUJEN OSTOT	-433 214	-448 750	-446 650
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-28 279	-33 750	-37 110
AVUSTUKSET	-21 400	-24 000	-25 000
MUUT TOIMINTAKULUT	-85 756	-123 600	-78 500
TOIMINTAKULUT	-1 033 299	-1 068 517	-1 086 846
TOIMINTAKATE	-925 755	-1 028 717	-1 048 846
20 PERUSTURVA	TP 2017	TA 2018	VALT 2019
TOIMINTATUOTOT			
TUET JA AVUSTUKSET	37 261	30 000	25 000
TOIMINTATUOTOT	37 261	30 000	25 000
TOIMINTAKULUT			
HENKILÖSTÖKULUT	-443 237	-363 080	-376 019
PALKAT JA PALKKIOT	-70 337	-70 000	-81 300
HENKILÖSIVUKULUT	-372 901	-293 080	-294 719
ELÄKEKULUT	-370 601	-290 735	-292 418
MUUT HENKILÖSIVUKULUT	-2 300	-2 345	-2 301
PALVELUJEN OSTOT	-12 675 191	-13 013 900	-13 289 515
AVUSTUKSET	-151 366	-170 000	-170 000
TOIMINTAKULUT	-13 269 795	-13 546 980	-13 835 534
TOIMINTAKATE	-13 232 534	-13 516 980	-13 810 534

30 SIVISTYSLAUTAKUNTA	TP 2017	TA 2018	VALT 2019
TOIMINTATUOTOT			
MYYNTITUOTOT	118 699	96 300	79 380
MAKSUTUOTOT	98 896	93 000	79 000
TUET JA AVUSTUKSET	71 927	29 500	31 000
MUUT TOIMINTATUOTOT	20 555	5 100	4 000
TOIMINTATUOTOT	310 077	223 900	193 380
TOIMINTAKULUT			
HENKILÖSTÖKULUT	-3 023 743	-3 317 324	-3 284 258
PALKAT JA PALKKIOT	-2 458 502	-2 699 300	-2 696 923
HENKILÖSIVUKULUT	-565 241	-618 024	-587 335
ELÄKEKULUT	-486 109	-528 870	-512 606
MUUT HENKILÖSIVUKULUT	-79 133	-89 154	-74 729
PALVELUJEN OSTOT	-629 859	-634 070	-613 450
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-314 583	-289 650	-294 100
AVUSTUKSET	-123 763	-119 900	-121 900
MUUT TOIMINTAKULUT	-47 087	-65 600	-66 700
TOIMINTAKULUT	-4 139 036	-4 426 544	-4 380 408
TOIMINTAKATE	-3 828 959	-4 202 644	-4 187 028
40 TEKNINEN LAUTAKUNTA	TP 2017	TA 2018	VALT 2019
TOIMINTATUOTOT			
MYYNTITUOTOT	1 024 232	1 366 457	1 387 913
MAKSUTUOTOT	62 448	2 700	2 700
TUET JA AVUSTUKSET	821	0	0
MUUT TOIMINTATUOTOT	1 550 275	1 518 500	1 599 600
TOIMINTATUOTOT	2 637 776	2 887 657	2 990 213
TOIMINTAKULUT			
HENKILÖSTÖKULUT	-760 823	-684 130	-744 803
PALKAT JA PALKKIOT	-601 667	-545 277	-599 956
HENKILÖSIVUKULUT	-159 156	-138 853	-144 847
ELÄKEKULUT	-140 582	-121 962	-129 116
MUUT HENKILÖSIVUKULUT	-18 573	-16 891	-15 731
PALVELUJEN OSTOT	-951 511	-1 000 646	-965 400
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-977 283	-1 309 650	-1 311 300
AVUSTUKSET	-61 600	0	0
MUUT TOIMINTAKULUT	-172 063	-212 700	-227 820
TOIMINTAKULUT	-2 923 279	-3 207 126	-3 249 323
TOIMINTAKATE	-285 504	-319 469	-259 110

50 RAKENNUS- JA YMPÄRISTÖLAUTAKUNTA	TP 2017	TA 2018	VALT 2019
TOIMINTATUOTOT			
MYYNTITUOTOT	0	25 000	25 000
MAKSUTUOTOT	0	53 000	51 000
TOIMINTATUOTOT	0	78 000	76 000
TOIMINTAKULUT			
HENKILÖSTÖKULUT	0	-122 679	-126 400
PALKAT JA PALKKIOT	0	-99 260	-103 000
HENKILÖSIVUKULUT	0	-23 419	-23 400
ELÄKEKULUT	0	-20 345	-20 697
MUUT HENKILÖSIVUKULUT	0	-3 074	-2 703
PALVELUJEN OSTOT	0	-116 000	-116 900
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	0	-10 200	-10 200
AVUSTUKSET	0	-61 700	-61 700
MUUT TOIMINTAKULUT	0	-11 000	-11 000
TOIMINTAKULUT	0	-321 579	-326 200
TOIMINTAKATE	0	-243 579	-250 200

Talousarvioyhteenveto tuotot ja kulut

Yleishallinto	TP 2017	TA 2018	VALT 2019
Toimintatuotot	107 544	39 800	38 000
Toimintakulut	-1 033 299	-1 068 517	-1 086 846
Toimintakate	-925 755	-1 028 717	-1 048 846

Perusturva	TP 2017	TA 2018	VALT 2019
Toimintatuotot	37 261	30 000	25 000
Toimintakulut	-13 269 795	-13 546 980	-13 835 534
Toimintakate	-13 232 534	-13 516 980	-13 810 534

Sivistystoimi	TP 2017	TA 2018	VALT 2019
Toimintatuotot	310 077	223 900	193 380
Toimintakulut	-4 139 036	-4 426 544	-4 380 408
Toimintakate	-3 828 959	-4 202 644	-4 187 028

Tekninen toimi	TP 2017	TA 2018	VALT 2019
Toimintatuotot	2 637 776	2 887 657	2 990 213
Toimintakulut	-2 923 279	-3 207 126	-3 249 323
Toimintakate	-285 504	-319 469	-259 110

Rakennus- ja ympäristötoimi	TP 2017	TA 2018	VALT 2019
Toimintatuotot		78 000	76 000
Toimintakulut		-321 579	-326 200
Toimintakate		-243 579	-250 200

Yhteensä	TP 2017	TA 2018	VALT 2019
Toimintatuotot	3 092 657	3 259 357	3 322 593
Toimintakulut	-21 365 409	-22 570 746	-22 878 311
Toimintakate	-18 272 751	-19 311 389	-19 555 718

Rahastot

Maanhankintarahasto

Vuonna 1994 perustetun maanhankintarahaston tarkoituksena on varautuminen kunnan kannalta tarkoituksenmukaisten kiinteistökauppojen tekemiseen, rakennusten ja raakamaan hankintaan tai asunto- ja kiinteistöosakeyhtiöiden osakkeiden hankintaan. Rahastoa kartutetaan tuloilla, jotka on saatu irtaimen omaisuuden myynneistä, asuin- sekä liikehuoneistojen sekä teollisuushallien osalta, kiinteistökaupoista tai raakamaan myynnistä.

Rahastoa käytetään raakamaan, kiinteistöjen, rakennusten tai asunto- ja kiinteistöosakeyhtiöiden osakkeiden hankintaan. Samalla kun ostoista päätetään kunnanhallitus tai valtuusto päättää rahaston käytöstä tai lainanotosta, mikäli rahaston pääoma ei ole riittävä. Kunnanvaltuuston erillisellä päätöksellä rahaston varoja voidaan käyttää talousarvioon sisältyvien menojen katteeksi.

Rahaston pääomalle ei lasketa korkoa ja sen varat sisältyvät kunnan rahoitusomaisuuteen.

31.12.2017 rahaston pääoma oli 18.541,74 euroa.

Kunnanhallitus voi käyttää rahaston varoja 200 000 euroon saakka sekä kunnanjohtaja 50 000 euroon saakka rahaston säännöissä mainittuihin käyttötarkoituksiin.

Metsärahasto

Vuonna 1995 perustetun metsärahaston tarkoituksena on talousarviosidonnaisuudesta vapaa taloudellinen, suunnitelmallinen ja tehokas metsänhoito. Rahastoa kartutetaan metsän myynneistä saaduilla nettotuloilla. Valtuusto päättää muusta kuin sääntöjen mukaisesta käytöstä. Rahaston pääomalle ei lasketa korkoa ja sen varat sisältyvät kunnan rahoitusomaisuuteen. Kunnanhallitus päättää metsänmyynnistä ja tekninen johtaja muusta rahaston tarkoittamasta toiminnasta.

31.12.2017 rahaston pääoma oli 235.751,48 euroa.

Investointi- ja kehittämisrahasto

Vuonna 1995 perustetun investointi- ja kehittämisrahaston tarkoituksena on käyttää rahaston tuottoa kunnan kehittämisen kannalta keskeisiin investointeihin. Keskeisimpiä käyttötarkoituksia ovat kunnan kiinteistöjen peruskorjaaminen, uudisrakentaminen ja kunnan elinkeinopolitiikan kannalta merkittävät hankkeet. 31.12.2017 rahastossa oli 3.217.338,59 euroa. Vuoden 2019 talousarviossa on valokuituhankkeisiin osoitettu 500 000,00 euroa investointi- ja kehittämisrahastosta.

Rahaston käytöstä päättää joko vuosittain tai erillisellä päätöksellä valtuusto rahaston säännön ja hyväksytyjen käyttöperiaatteiden mukaisesti hankkeisiin ja tarkoituksiin. Rahaston varojen sijoittamisesta päättää kunnanjohtajan kunnanhallituksen ohjeiden mukaisesti.

Vastuuhenkilöt tulosalueittain

KOKO KUNTA

kunnanjohtaja

YLEISHALLINTO

Keskushallinto

hallintojohtaja

Henkilöstöhallinto

hallintojohtaja

Elinkeinotoimi

kunnanjohtaja, ympäristösihteeri

PERUSTURVA

Perusturvan eläkemenoperusteiset maksut ja työllisyys

hallintojohtaja

Perustason palvelut

kunnanjohtaja

Erikoissairaanhoido

kunnanjohtaja

SIVISTYSTOIMI

Koulutoimi

rehtori

Kirjasto

kirjastonjohtaja

Päivähoito

varhaiskasvatusjohtaja

Vapaa-aikatoimi

vapaa-aikavastaava

TEKNINEN TOIMI

Hallinto ja kaavoitus

tekninen johtaja

Kiinteistötoimi

käyttömestari

Maa- ja metsätilat

kunnanjohtaja

Laajakaista

kunnanjohtaja

Liikenneväylät ja yleiset alueet

käyttömestari

Viemärlaitos ja vedenottamo

käyttömestari

Kaukolämpö

käyttömestari

Pelastustoimi

tekninen johtaja

Kunnan vesihuolto

käyttömestari

Rakennusvalvonta

rakennustarkastaja

Ympäristönsuojelu

ympäristösihteeri

Yksityistiet

yksityisteistä vastaava viranhaltija

Euromääräiset ratkaisuvälit

Hallintosäännössä määrättyjen valtuuksien euromääräiset rajat sekä toimivaltaiset viranomaiset. Delegoitua valtaa käytettäessä toimielimen / viranhaltijan tulee tehdä hankinnasta viranomaisen päätös silloin, kun hankinnassa käytetään viranomaiselle kuuluvaa päätösvaltaa ja hankinnalla voidaan katsoa olevan kunnan irtaimiston tai käyttöomaisuuden lisääntymisen kannalta merkitystä (irtaimisto yli 2 000 euroa, käyttöomaisuus yli 8 000 euroa).

	Hankesuunnittelu tai vastaava	Hankintapäätökset (myös vuokraukset)	Irtain omaisuus/myynti	Pääpiirustukset tai vastaava suunnittelu	Toteutustapa ja urakkasopimukset	Saatavien poisto	Kunnallistekniikan rakentamisesta ja tiealueista johtuvat korvaukset	Kiinteän omaisuuden osto	Kiinteän omaisuuden myynti	Vahingonkorvaus
Kunnanvaltuusto	≥ 200 000	≥ 200 000						> 100 000	> 100 000	
Kunnanhallitus	50 000 - 200 000	50 000 - 200 000	> 10 000	> 200 000	> 200 000	> 1000		≤ 100 000	≤ 100 000	> 1 000
Lautakunta	50 000 - 200 000	20 000 - 200 000	5 000 - 20 000	> 10 000 - 200 000	> 20 000 - 200 000	500 - 1 000				1 000 - 10 000
Kunnanjohtaja		≤ 50 000	≤ 10 000		≤ 50 000	≤ 500	> 1 000			≤ 1 000
Hallintojohtaja		≤ 50 000	≤ 10 000		≤ 50 000	≤ 500	≤ 1 000			
Tekninen johtaja Sivistystoimenjohtaja		≤ 20 000	≤ 5 000	≤ 10 000	≤ 20 000	≤ 500	≤ 1 000		tontit (hinnoitellut)	
Tulosaluejohtaja		≤ 15 000	≤ 2 000							
Tulosityksikön johtaja		≤ 10 000	≤ 1 000							